

Actieplan Paardenhouderij

PAARDENPUNT VLAANDEREN

Als het om paarden gaat

GEACTUALISEERD VLAAMS ACTIEPLAN VOOR DE PAARDENHOUDERIJ

De oprichting van vzw Vlaams Paardenloket was één van de actiepunten binnen het Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij. Het uitvoeren en permanent actualiseren van dit actieplan vormde een hoofdtaak voor het Vlaams Paardenloket, dewelke thans overgenomen wordt door de vzw PaardenPunt Vlaanderen.

Hierbij een stand van zaken en actualisatie van dit actieplan.

"De paardenhouderij in Vlaanderen is aan een sterke opmars bezig. Op het Vlaamse platteland zien we dan ook meer en meer paarden. Naar schatting telt Vlaanderen er vandaag zo'n 150.000. Ook het aantal Vlamingen dat zich dag in dag uit bezig houdt met paarden, groeit jaar na jaar. Deze groei is een belangrijke maatschappelijke ontwikkeling, waarmee het beleid rekening moet houden. We kunnen er immers van uitgaan dat dergelijke ontwikkeling niet zonder impact blijft op het hele plattelandsgebeuren.

De overheid kan en mag niet aan de kant blijven staan, niet enkel omwille van de economische meerwaarde die de paardenhouderij voor de Vlaamse economie vertegenwoordigt, zeker ook omwille van het maatschappelijk en sociaal belang. De paardenhouderij moet dan ook een volwaardige plaats krijgen in het Vlaamse landschap en dit in harmonie met de andere maatschappelijke actoren.

Voor het beleid was de paardenhouderij een onontgonnen terrein. Daarom heb ik vanuit mijn bevoegdheid voor plattelandsbeleid in 2008 het initiatief genomen om, samen met de sector, te overleggen over hoe we met deze ontwikkelingen dienen om te gaan alsook over welke opportuniteiten deze ontwikkelingen bieden.

Aan de hand van 7 dialoogdagen werden de pijnpunten blootgelegd maar werden eveneens de mogelijkheden van de paardenhouderij in kaart gebracht.

Het waren keer op keer boeiende en interessante gesprekken. Niet minder dan 150 mensen die op de één of andere manier een raakvlak hebben met de paardenhouderij, hebben hieraan deelgenomen.

In samenspraak met alle gesprekspartners werden de knelpunten geïnventariseerd en werd naar oplossingen gezocht.

Deze aanzet tot oplossingen werd samengebracht in het actieplan dat hier voorligt. Dit actieplan moet er toe bijdragen dat de paardenhouderij als nieuwe economische drager op het platteland de nodige kansen en stimulansen krijgt.

Ik ben er alvast van overtuigd dat het actieplan een belangrijk meerjarenplan is dat de nodige zuurstof zal bieden aan de Vlaamse paardenhouderij opdat deze zich ook tijdens de volgende jaren duurzaam zou kunnen ontwikkelen."

(Kris Peeters, Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, Woord vooraf)

De oprichting van vzw Vlaams Paardenloket was één van de actiepunten binnen het Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij. Naast de invulling van de drie doelstellingspijlers voerde het loket ook verschillende punten van het plan uit. Dit hoofdstuk zet ze op een rijtje, geeft een stand van zaken, actualiseert de in het actieplan weerhouden acties en voegt ook acties toe, verder op te nemen door de vzw PaardenPunt Vlaanderen.

a. **ACTIE 1 – PUNT 1: FORMULEREN EN UPDATEN VAN BEGRIPPEN UIT DE PAARDENWERELD**

"Er bestaan heel wat begrippen in de paardenwereld die niet altijd door iedereen op eenzelfde en eenduidige manier worden geïnterpreteerd. Gezien de enorme diversiteit binnen de sector zijn er, zeker wat de verschijningsvormen betreft, heel wat mogelijkheden: paardenfokkerij, paardenhouderij, manege, stoeterij, pensionstal, hengstenhouderij, paardenmelkerij, ... Daarnaast worden heel wat van deze activiteiten ook nog eens gecombineerd binnen één en hetzelfde bedrijf. Op het vlak van ruimtelijke ordening kan dat voor de nodige problemen zorgen. Want wat hoort bijvoorbeeld thuis binnen welke bestemming. Daarom is het essentieel dat deze begrippen duidelijk gedefinieerd worden. Ook andere termen uit de paardenwereld zoals afspanning, hippotherapie, ruiterspaden, jaagpaden, ... worden vaak uiteenlopend gehanteerd. Om goede regelgeving te maken, is het van groot belang dat iedereen eenzelfde terminologie hanteert."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

In 2009 maakte vzw Vlaams Paardenloket een breed overzicht van hippische begrippen en hun uiteenlopende invullingen. In 2010 werd vervolgens een oplistijng van de verschillende bedrijfstypes binnen de paardensector opgesteld. Deze verwerkte de Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling in een vernieuwd beoordelingskader voor bouwaanvragen in landbouwzone en in een brochure rond dit thema. In datzelfde jaar zette het Vlaams Paardenloket tijdens een overleg met de subsector beroepen en opleidingen ook de beroepen in de Vlaamse paardensector op een rijtje.

In 2012 werd het Vlaams Paardenloket als expert betrokken bij het opstellen van competentfiches door de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV – zie verder). Hierbij werd getracht deze fiches zo sterk mogelijk in lijn te brengen met de lijst van eerder opgestelde definities. Ook bij de opstelling van de beroepskwalificatiedossiers (BKD's) van het Agentschap voor Kwaliteit in Vorming en Onderwijs (AKOV – zie verder) bood het Vlaams Paardenloket in 2012, 2013, 2014 en 2015 ondersteuning. De op te stellen fiches zullen zo eveneens in lijn liggen met de vastgestelde begrippen- en beroepenlijsten.

Eén van de moeilijkste begrippen, is het woord manege. Hiervoor stelde het loket in 2009 reeds een zeer duidelijke definitie op. In het kader van het Equilabel werd in 2014 extra de nadruk gelegd op de correcte definitie van het woord "manege".

In 2016 publiceerde het Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid een nieuwe studie over de Vlaamse paardensector. Het departement had enkele belangrijke subsectoren onder de loep genomen en stelde zo vast dat de Vlaamse paardensector in 2014 een omzet realiseerde van minstens 800 miljoen euro. Bovendien stelde de sector dat jaar minstens 2.700 voltijdse equivalenten (VTE) tewerk.

Actie 1.1 vereist permanente inspanningen. De terminologie dient aanhoudend zo goed mogelijk uitgedragen te worden naar de buitenwereld. Daarnaast duiken er regelmatig nieuwe begrippen en onduidelijkheden op. Hier kan dan ook geen einddatum voor bepaald worden. Met het permanent verderzetten van deze actie wordt getracht te komen tot uniforme begrippen met consequente toepassing ervan in verschillende beleidsdomeinen.

b. ACTIE 1 – PUNT 2: OPMAAK VAN “WIE IS WIE” IN DE PAARDENWERELD

“Naast tal van diverse begrippen zijn er, gezien de grote diversiteit binnen de sector, ook heel wat verschillende actoren betrokken bij het paardengebeuren. Er zijn de diverse organisaties die het paard, de paardenhouder of de ruiter/menner als focus hebben (de stamboeken, de sportfederaties,...), maar er zijn ook diverse overheidsdiensten die maatregelen nemen die impact hebben op de paardenhouderij.

Kortom, om te weten welke diensten en organisaties betrokken zijn bij het paardengebeuren, is het noodzakelijk dat hiervan een duidelijk overzicht wordt gemaakt: de ‘wie is wie’ van de paardenwereld, met andere woorden.”

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

In het kader van de “7 dialoogdagen over de paardenhouderij” verzamelde het kabinet van de Vlaamse Minister van Plattelandsontwikkeling een indrukwekkende lijst van organisaties betrokken bij de Vlaamse Paardenwereld. Vzw Vlaams Paardenloket ving in 2009 aan met dit actiepunt door de niet-commerciële actoren binnen deze lijst te verzamelen op www.vlaamspaardenloket.be. Ze plaatste de links naar deze organisaties overzichtelijk online (pagina “Links”), vulde de oplistings gaandeweg verder aan en hield de informatie tot nu toe constant up-to-date. In 2014

kreeg het overzicht op de website een grondige facelift. De pagina “Links” bleek bovendien erg populair. In 2015 werd dit verder uitgebouwd.

In 2010 werd een schematisch overzicht van de verschillende organen vertegenwoordigd binnen de Vlaamse Confederatie van het Paard uitgewerkt en online geplaatst. Daarnaast ontwierp vzw Vlaams Paardenloket een uitgebreide presentatie rond de structuur van de Vlaamse Paardensector. Deze werd eveneens online geplaatst en door de jaren heen toegelicht in het kader van de B-cursus paardenhouderij en op verschillende evenementen – waaronder de Vlaamse Sector dag Paarden 2010.

Hiernaast werkte vzw Vlaams Paardenloket en intussen PaardenPunt Vlaanderen constant aan de uitbreiding van haar contactendatabases. PaardenPunt Vlaanderen beschikt momenteel over de contactgegevens van meer dan 15.000 actoren in de paardenhouderij en de betrokken overheden (paardenhouders, liefhebbers, journalisten, parlementsleden, overheidsadministratie, dierenartsen, gemeenten, provincies, opleidingen, ...). De gegevens werden vooral verworven via binnenkomende vragen en inschrijvingen voor de nieuwsbrief. Het Paardenloket ging daarnaast ook actief op zoek naar gegevens:

- In 2010 werd zeer intensief gewerkt aan de oplistings van relevante contactpersonen bij de gemeenten en provincies.
- In 2011 volgden de manegehouders, de opleidingen, de dierenartsen en de lokale politie. In 2012 werd de lijst van manegehouders sterk uitgebreid en aangevuld met de pensionstalhouders. Voor de opstelling van een beroepskwalificatiedossier riep het loket via haar nieuwsbrief op om gegevens van zadel- en gareelmakers door te sturen. Voorlopig telt deze lijst een 50-tal personen.
- In 2013 werd de lijst van contactpersonen bij gemeenten en provincies grondig geüpdatet. De lijst van zadel- en gareelmakers werd bijgevuld met extra informatie over de contactpersonen en omwille van enkele initiatieven naar de maneges en pensionstallen toe, werd ook deze lijst uitvoerig geüpdatet. In 2013 maakte het Paardenloket ook een zo volledig mogelijke oplistings van logies die gericht zijn op ruiters en menners.
- In 2014 kregen de lijsten van de contactpersonen bij de Vlaamse en federale overheid een grondige update.
- In het kader van het equilabel verschenen vanaf 2015 de met dit label bekroonde maneges en pensionstallen op de website.

- In 2016 nam PaardenPunt Vlaanderen de taken van het Vlaams Paardenloket over. Er werd in 2016 door PaardenPunt Vlaanderen een dossier uitgewerkt met een overzicht van de erkende rassen van paardachtigen: De Vlaamse fokkerij; van A(rabische volbloed) tot Z(angersheide). Dit dossier is beschikbaar op de website.

De contactenlijsten worden permanent bijgewerkt en zijn niet openbaar.

Conclusie

Actie 1.2 vereist permanente inspanningen. Organisaties en contactpersonen komen en gaan, vooral in een groeiende sector. Bovendien beginnen verscheidene subsectoren zich sterker te ontwikkelen en omkaderen (bv. hippotherapie, hoefsmederij,...) Het Vlaams Paardenloket volgde dit continu op en deelde de belangrijkste info met haar publiek. Er kan dus geen einddatum gedefinieerd worden voor dit actiepunt.

Onder andere gezien de populariteit van de pagina "Links" op de website van het Vlaams Paardenloket, intussen overgenomen door PaardenPunt Vlaanderen dient er nagedacht te worden over de opstelling van een interactieve databank waarin niet enkel links maar ook detailinfo terug te vinden valt. In de databank zouden niet alleen de erkende organisaties, maar iedereen met een plaats in de paardenhouderij opgenomen kunnen worden. Commerciële organisaties zouden hier bijvoorbeeld een bijdrage voor kunnen betalen en visueel duidelijk onderscheiden kunnen worden van erkende of gelabelde instanties. In 2016 startte PaardenPunt Vlaanderen de mogelijkheid op van commerciële partnerschaps

c. ACTIE 2 – PUNT 1 TOT 3: BESTAANDE OPLEIDINGEN BIJSTUREN

"Vlaanderen staat aan de wereldtop op het vlak van onderwijs. Ook de hippische opleidingen getuigen van kwaliteit. Als gevolg van de groei van de paardenhouderij in Vlaanderen, is de voorbije jaren een ruim aanbod aan hippische opleidingen uitgebouwd. Bovendien is dit aanbod heel divers: over 5 departementen heen staan niet minder dan 16 instituten in voor vorming en opleiding, gaande van opleidingen gericht op de recreatieve of sportieve ruiter, tot opleidingen die gericht zijn op de uitoefening van een beroepsactiviteit. Vaak echter is er interactie tussen beide en is het sportieve in het beroepsmatige geïncorporeerd.

De resultaten van deze ontwikkeling zijn niet uitgebleven. Vlaanderen telt tal van topruiters die zijn gegroeid vanuit de sportfederaties, ook de Vlaamse fokkers zijn van een enorm hoog niveau,...

En alhoewel de sector zelf de voorbije jaren al heel wat knelpunten op het vlak van opleiding en vorming heeft aangepakt, blijven er vandaag niettemin nog een aantal knelpunten bestaan die om een oplossing vragen.

Een knelpunt dat tijdens de dialoogdagen werd gesignaleerd, is dat binnen bestaande opleidingen de leerinhouden, naargelang de aanbieder van de opleiding, soms verschillend zijn.

We zien ook dat de paardenhouderij een sector is die voortdurend evolueert. Als gevolg hiervan ontstaan er nieuwe opleidingen. Om de tewerkstellingskansen te optimaliseren – zeker bij een groeiend aanbod van diploma's – is het, zowel voor de werkgever als voor de werknemer, noodzakelijk dat de titulatuur van de afgeleverde diploma's overal in Vlaanderen eenduidig en uniform is."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

De actiepunten binnen actie 2 werden aanvankelijk niet toegewezen aan vzw Vlaams Paardenloket. Het nam deze in op 3 februari 2010 over van de organisaties die aanvankelijk verantwoordelijk gesteld waren. Binnen actie 2 vallen drie actiepunten:

- Federaties bekijken of er voor bepaalde aangeboden opleidingen nood is om deze te officialiseren
- Nagaan en evalueren van vrijstellingen in het kader van VLIF-steun
- Opstellen van duidelijke eindtermen voor het secundair onderwijs (paardenhumaniora's) en deze blijvend binnen het landbouwonderwijs situeren

A. FEDERATIES BEKIJKEN OF ER VOOR BEPAALDE AANGEBODEN OPLEIDINGEN NOOD IS OM DEZE TE OFFICIALISEREN

Opleidingen kunnen in de toekomst slechts erkend worden als ze volledig voldoen aan een beroepskwalificatiedossier (BKD). Deze dossiers – die opgesteld worden door het Agentschap voor Kwaliteit in Onderwijs en Vorming (AKOV) vatten samen over welke competentie iemand die een welbepaald beroep uitoefent (bijvoorbeeld manegehouder, pensionstalhouder of hoefsmid) moet beschikken. Uiteindelijk zal dit moeten resulteren in de mogelijkheid tot een geobjectiveerde kwaliteitsbeoordeling van opleidingen en beroepen.

BKD's zijn gebaseerd op bredere Competentfiches die gedurende 2011 en 2012 uitgewerkt werden door de SERV. In 2012 werd het Vlaams Paardenloket als expert betrokken bij de beoordeling van enkele Competentfiches die betrekking hadden op de paardenhouderij (zie verder).

Daarnaast werkte het loket als hoofdindiener mee aan de opstelling van de BKD's voor de paardenhouderij. Voor elk beroep in de paardensector waarvoor een erkende opleiding zou moeten bestaan dient in de volgende jaren een BKD opgesteld te worden. Hiervoor is veel samenwerking vereist met de beroepsvertegenwoordigers binnen de sector en de betrokken opleidingen. In samenspraak met de subsector beroepen en opleidingen werd besloten om aan te vangen met een BKD voor manegehouders en een BKD voor pensionstalhouders. Door een intensieve samenwerking met de betrokken sectororganen en opleidingen lagen eind 2012 al twee vrij volledige dossiers op tafel. Vanwege een discussie tussen AKOV, Syntra en Boerenbond rond de ondernemerscompetenties die in de landbouw-BKD's moeten opgenomen worden, kwamen deze dossiers kort daarna stil te liggen. Het Vlaams Paardenloket heeft niet de mogelijkheid zich in deze discussie te mengen of de dossiers alsnog door te duwen. Eind 2014 kreeg het loket de vraag van AKOV om een schema uit te tekenen van de beroepen in de paardensector waarvoor erkende opleidingen kunnen nodig zijn, en dus BKD's opgesteld moeten worden. Eind 2014 lag een eerste voorstel op tafel dat in 2015 verder werd uitgewerkt. Voor 2016 werd dit verdergezet o.a. wat betreft de hoefsmiden, manege- en pensionstalhouder. Voor de hippotherapeuten wordt voor 2017 een eerste aanzet voorzien met een dialoogdag.

Conclusie

Actie 2.1 vereist verdere inspanningen. Alle reeds bestaande en reeds erkende opleidingen dienen opnieuw geofficialiseerd te worden. Hiertoe zijn er beroepskwalificatiedossiers nodig. Voor het realiseren van concrete dossiers is het PaardenPunt Vlaanderen afhankelijk van AKOV. PaardenPunt Vlaanderen is het aanspreekpunt en de partner van AKOV voor de uitwerking van BKD's.

B. OPSTELLEN VAN DUIDELIJKE EINDTERMEN VOOR HET SECUNDAIR ONDERWIJS (PAARDENHUMANIORA'S) EN DEZE BLIJVEND BINNEN HET LANDBOUWONDERWIJS SITUEREN

De paardenhumaniora's vinden het vooral erg belangrijk dat de opleidingen met gelijkaardige of identieke titulaturen met elkaar vergeleken en op elkaar afgestemd worden. Hiertoe moeten de profielen van deze opleidingen aangepast worden. Het is echter zo dat deze opleidingsprofielen sowieso in regel gesteld moeten worden met het nieuwe Decreet betreffende de Kwalificatiestructuur. Dit betekent in concreto dat ze gaan moeten voldoen aan één of meerdere relevante BKD's (zie hierboven). Hierdoor zullen de paardenhumaniora's, waarvoor natuurlijk dezelfde BKD's zullen gelden, sowieso beter op elkaar afgestemd worden. Indien nadien blijkt dat er nog steeds problemen rijzen kunnen bijkomende initiatieven genomen worden om de opleidingen beter op elkaar af te stemmen en duidelijkere eindtermen op te stellen. PaardenPunt Vlaanderen tracht om de BKD's gericht op het secundair onderwijs in de passen in de landbouwsector.

C. DUAALLEREN

In 2016 werkte Paardenpunt Vlaanderen samen met Syntra aan het duaal leren in de paardenhouderij. Rond dit thema werd in 2016 een infodag georganiseerd voor de subsector beroepen en opleidingen.

Conclusie

Actie 2.3 vereist verdere inspanningen. Hiertoe zijn er beroepskwalificatiedossiers nodig. PaardenPunt Vlaanderen is het aanspreekpunt en de partner van AKOV voor de uitwerking van BKD's.

d. ACTIE 3 – PUNT 1 TOT 2: ACTUALISEREN EN OPSTELLEN VAN NIEUWE BEROEPSPROFIELEN M.B.T. DE PAARDENHOUDERIJ

"Als gevolg van de verdere ontwikkeling van de paardenhouderij is het belangrijk dat bestaande beroepen binnen de paardenhouderij worden afgestemd op deze evolutie. Daarom is het essentieel dat bestaande beroepsprofielen worden geactualiseerd. Daarnaast ontstaat ook de vraag naar nieuwe beroepsactiviteiten. De sector stelde tijdens de dialoogdag voor om na te gaan wat er vandaag nog ontbreekt aan opleidingsaanbod en wie de beste opleidingsverstrekker is in functie van de beoogde doelstellingen. Verder stelt de sector het belang voorop van een duidelijke en uniforme titulatuur voor (nieuwe) opleidingen."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

Niet alle actiepunten binnen actie 3 werden aanvankelijk toegewezen aan vzw Vlaams Paardenloket. Het nam deze in op 3 februari 2010 over van de organisaties die aanvankelijk verantwoordelijk gesteld waren. Binnen actie 3 vallen twee actiepunten:

- Actualiseren en opstellen van nieuwe beroepsprofielen met betrekking tot de paardenhouderij
- Verbeteren van het onderwijsaanbod met betrekking tot recreatieve en toeristische aspecten

A ACTUALISEREN EN OPSTELLEN VAN NIEUWE BEROEPSPROFIELEN MET BETREKKING TOT DE PAARDENHOUDERIJ

Toen het Vlaams Paardenloket zich in 2010 ging concentreren op de uitwerking van profielen voor de verschillende beroepen en opleidingen in de sector onderging het toen bestaande systeem heel wat veranderingen.

In navolging van Europese regelgeving werd in Vlaanderen het nieuwe Decreet betreffende de Kwalificatiestructuur opgesteld. Dit hield onder andere in dat de werking rond beroeps- en opleidingsprofielen drastisch diende te veranderen.

De Sociaal Economische Raad van Vlaanderen die vroeger instond voor de opstelling van beroepsprofielen besloot rond die periode om op een totaal andere manier te gaan werken. In plaats van beroepsprofielen op te stellen op vraag van de verantwoordelijke organisaties ging de SERV zogenaamde Competenfiches opstellen voor alle beroepen op de Vlaamse markt. Elke fiche zou voor een aantal beroepen onder andere oplijsten wat men moet kennen en kunnen. Deze werkwijze is gebaseerd op het ROME III- systeem van de Franse overheid. Alle Franse fiches zouden in samenspraak met de betrokken sectororganen vertaald worden naar de Vlaamse situatie en door iedereen geraadpleegd kunnen worden in een databank (COMPETENT). Alle beroepen dienden ondergebracht te worden in de bestaande Franse profielen. Nieuwe fiches aanmaken was niet de bedoeling.

Vzw Vlaams Paardenloket maakte in 2010 een lijst over van alle Franse ROME-fiches die betrekking hadden op de paardensector en deelde mee aan welke de paardensector zeker mee zou moeten werken. Deze lijst werd bekeken door de SERV maar de voortgang van dit proces liep heel wat vertraging op. De Competenfiches moesten om in lijn te blijven met de Europese regelgeving gekoppeld worden aan op één enkel beroep afgebakende profielen die binnen de onderwijsadministratie opgesteld zouden moeten worden. Die onderwijsdocumenten zouden vervolgens gebruikt worden om opleidingen al dan niet officieel te erkennen. Onderwijs verwachtte dat SERV haar beroepsprofielen sterk zou afstemmen op de bepalingen van het decreet maar dit bleek niet het geval. Men verwachtte dat binnen elke fiche competenties opgesomd zouden worden waaraan de beoefenaar moet voldoen en dat deze onderverdeeld zouden worden in verschillende niveaus. Deze niveaus moesten overeenkomen met opleidingsniveaus (bv master, secundair onderwijs, geen diploma). De beroepsprofielen van de SERV beperken zich echter tot het beschrijven van competenties maar delen ze niet op in verschillende niveaus. Hierdoor lag dit project in 2010 een tijdje stil.

In 2011 vond een nieuw overleg plaats tussen vzw Vlaams Paardenloket en de SERV. Hieruit bleek dat De SERV snel zou aanvangen met de opstelling van de Competenfiches. Om hieraan expertise te kunnen verlenen zou het Vlaams Paardenloket, intussen PaardenPunt Vlaanderen, aangeduid moeten worden door één van de interprofessionele sociale partners van de SERV (UNIZO, Boerenbond, VOKA etc.).

De subsector beroepen en opleidingen richtte vervolgens een schrijven naar de VCP om aan te vragen dat:

- de opstelling van beroeps- en opleidingsprofielen uitbesteedt zou worden aan vzw Vlaams Paardenloket
- een medewerker van het Vlaams Paardenloket als specialist aangeduid zou worden voor de beoordeling van SERV-profielen.

Vervolgens vertrok er vanuit de subsector beroepen en opleidingen in samenspraak met het Paardenloket een schrijven naar de sociale partners van de SERV (Boerenbond, Unizo, VOKA,...). Daarin werd gevraagd of zij ervoor konden zorgen dat de paardensector kan bijdragen tot de uitwerking van enkele welbepaalde beroepsprofielen zij hiervoor de medewerker van het Paardenloket als specialist konden afvaardigen. Dankzij de positieve reactie van zowel Boerenbond als VOKA kon het Vlaams Paardenloket eindelijk haar medewerking verlenen. Helaas werd de timing nogmaals achteruitgeschoven

In 2012 lukte het uiteindelijk om expertise te verlenen bij de opstelling van volgende Competentfiches:

- A140301: Medewerker in de veehouderij, paardenhouderij en viskweek
- A140701: Vee- en paardenhouder
- A150201: Hoef- en klauwverzorger.

Voor de opstelling van Competentfiche "Hoef- en klauwverzorger" verkreeg het Paardenloket veel hulp van de vertegenwoordigers van de hoefsmederijsector, de Faculteit Diergeneeskunde van de UGent en de betrokken opleidingen. Er werden verschillende vergaderingen belegd en de SERV hield rekening met een groot deel van de opmerkingen.

Voor de beoordeling van de andere twee fiches sprak het Paardenloket de leden van de Vlaamse Confederatie van het Paard aan. Helaas bleek de SERV niet in de mogelijkheid om een groot aantal essentiële problemen met de fiches op te lossen. Ondanks de vele opmerkingen die open bleven staan werden de fiches toch gevalideerd.

Ondertussen had de onderwijsadministratie ook haar werkwijze op punt gesteld. Het Agentschap voor Kwaliteit in Onderwijs en Vorming (AKOV) zou op basis van de geldende Competentfiches zogenaamde beroepskwalificatiedossiers (BKD's) voor specifieke beroepen gaan aanmaken. Na verschillende contacten in het verleden sprak AKOV het Vlaams Paardenloket in 2012 aan voor de opstelling van beroepscompetentieprofielen binnen de hippische wereld.

Binnen enige tijd zullen opleidingen enkel erkend kunnen worden als ze volledig voldoen aan deze BKD's. Daarnaast zijn ze belangrijke bronnen voor bijvoorbeeld werkgevers en VDAB. De paardenhouderij is één van de eerste sectoren waarvoor BKD's werden ontwikkeld. Deze pioniersrol is vooral te danken aan de vele contacten die gelegd werden en het voorbereidende werk dat uitgevoerd werd tijdens de jaren 2010 en 2011.

De sector koos ervoor om aan te vangen met de BKD's voor manegehouders en pensionstalhouders. Ze werden gebaseerd volgens de bredere Competentfiches:

- G140301 Verantwoordelijke sport-, recreatieve of toeristische accommodatie (m/v) (6 juni 2012)
- A140701 : Vee- en paardenhouder (m/v) (18 december 2012).

De opstelling gebeurde tijdens herhaaldelijke uitgebreide vergaderingen bij AKOV waarop vzw Vlaams Paardenloket, LRV, VLP en Navema aanwezig waren. De voortgang werd verschillende malen teruggekoppeld naar een grotere groep VCP-leden. Eind 2012 ligt een quasi voltooide versie van beide dossiers op tafel. Vanwege een discussie tussen AKOV, Synta en Boerenbond rond de ondernemerscompetenties die in de landbouw-BKD's moeten opgenomen worden, liggen deze dossiers momenteel echter stil. Het Vlaams Paardenloket heeft niet de mogelijkheid zich in deze discussie te mengen of de dossiers alsnog door te duwen. Bovendien verkiest het loket ook op te wachten op de uitkomst van de discussie om verder te gaan, gezien dit de dossiers ten goede kan komen. Wel, houdt het Vlaams Paardenloket zich zo goed mogelijk op de hoogte door regelmatig contact op te nemen met de betrokken personen.

In 2012 en 2013 werd reeds voorbereidend werk verricht rond volgende beroepskwalificatiedossiers:

- Zadel- en gareelmaker
- Hoefsmid
- Topruiter
- Initiator
- Instructeur
- Trainer B

- Trainer A
- Hippotherapeut
- Lesgever natural horsemanship.

In 2014 mocht het Vlaams Paardenloket expertise verlenen bij de actualisatie van een aantal reeds bestaande competentiefiches met betrekking tot de hippische sector. Eén daarvan was de fiche voor topsporters.

Op het einde van dat jaar kreeg het loket ook de vraag van AKOV om een schema uit te tekenen van de beroepen in de paardensector waarvoor erkende opleidingen kunnen nodig zijn, en dus BKD's opgesteld moeten worden. In 2015 werd een eerste voorstel besproken door de subsector beroepen en opleidingen.

PaardenPunt Vlaanderen zet deze actie verder. Intuussen is ook gewerkt aan een BKD voor hoefsmid en bekapper en wordt verdere actie voorzien voor de hippotherapeuten.

Conclusie

Actie 3.1 vereist verdere inspanningen. De competentiefiches zijn klaar. Om concrete beroepskwalificatiedossiers te realiseren is PaardenPunt Vlaanderen afhankelijk van AKOV. PaardenPunt Vlaanderen is het aanspreekpunt en de partner van AKOV voor de uitwerking van BKD's.

B. VERBETEREN VAN HET ONDERWIJSAANBOD MET BETREKKING TOT RECREATIEVE EN TOERISTISCHE ASPECTEN

Deze thematiek hangt sterk samen met de het actiepunt Overleg met toeristische diensten in functie van het vastleggen van ruiterroutes. Vzw Vlaams Paardenloket ondernam talrijke acties in verband met toerisme en besloot dan ook om eerst een grondige kennis van deze subsector en haar actoren te verwerven. Aangezien er nog veel verbeterpunten bestaan met betrekking tot ruitertoerisme tracht het loket een samenwerking van de verschillende organisaties te stimuleren en positief bij te dragen tot de evolutie van dit werkgebied. Via al deze activiteiten verwierf vzw Vlaams Paardenloket veel expertise om de het onderwijsaanbod met betrekking tot recreatieve en toeristische aspecten te verbeteren. Wanneer het project rond de aanpassing van de opleidingsprofielen weer opgepikt wordt, zal ook met dit actiepunt rekening gehouden worden. In de opstelling van de BKD's in samenwerking met AKOV zal dan ook dit aspect steeds in overweging genomen worden. In het voorstel tot BKD voor de manegehouder werden reeds enkele competenties opgenomen die verwijzen naar het aanwenden en uitbouwen van het toeristisch en recreatief potentieel van de manege.

Op het einde van 2014 kreeg het loket de vraag van AKOV om een schema uit te tekenen van de beroepen in de paardensector waarvoor erkende opleidingen kunnen nodig zijn, en dus BKD's opgesteld moeten worden. Eind 2014 lag een eerste voorstel op tafel dat in 2015 uitgewerkt werd in overleg met de subsector beroepen en opleidingen. Hierin staan ook een aantal recreatieve/toeristische beroepen., zoals de gids.

Conclusie

Actie 3.2 vereist verdere inspanningen. De competentiefiches zijn klaar. Om concrete beroepskwalificatiedossiers te realiseren is het PaardenPunt Vlaanderen afhankelijk van AKOV. PaardenPunt Vlaanderen is het aanspreekpunt en de partner van AKOV voor de uitwerking van BKD's.

e. ACTIE 4 – PUNT 1: INVENTARISEREN EN RUIMER VERSPREIDEN VAN BESTAANDE BROCHURES

"Vandaag bestaan reeds heel wat brochures. Het is van het grootste belang dit totaal informatiepakket op een zo ruim mogelijke schaal te verspreiden. Het Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling (ADLO), heeft voor diverse diersoorten een reeks zeer informatieve brochures opgesteld, zo ook over de paarden. Uit de dialoogdagen is echter gebleken dat deze brochures onvoldoende gekend zijn. Volgende brochures zijn beschikbaar:

- Voeding van paarden
- Paarden gezond houden
- Huisvesting van paarden
- Grasland voor paarden

Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) heeft een brochure gemaakt rond het thema "Veiligheid in de paardenhouderij". In het buitenland (o.a. Nederland) zijn naast allerlei studies, ook brochures beschikbaar over hoe een paardenhouderij zich op een duurzame en goedkope manier kan integreren in natuur- en landschapsontwikkeling. Dit kan door een aantal eenvoudige maatregelen te nemen zoals bijv. de aanleg en het beheer van heggen, van singels en kleine landschapselementen. Ook de paardensector zelf bleef de voorbije jaren niet bij de pakken zitten. Titels als 'Paardrijden – ruiterbrevetten', 'Het ABC van de hippische opleidingen in Vlaanderen', 'Keiveilig paardrijden' zijn slechts een beperkte greep uit het ruime aanbod aan publicaties van en over de hippische sector.

Gezien de evolutie van de sector, is het noodzakelijk in de toekomst ook nieuwe onderwerpen uit te diepen en de informatie op een verstaanbare manier bij de doelgroep over te brengen."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

A. INVENTARISEREN EN RUIMER VERSPREIDEN VAN BESTAANDE BROCHURES

Bij de lancering van www.vlaamspaardenloket.be stonden reeds alle relevante brochures van de Vlaamse Overheid op de website. Statistieken wijzen uit dat ze veelvuldig gedownload worden. Dankzij een efficiënt trefwoordensysteem werden zij in 2010 ook gemakkelijk te vinden via Google. Daarnaast beschikte vzw Vlaams Paardenloket over hardcopy exemplaren die opgestuurd werden naar geïnteresseerden. Op beurzen liggen de documenten ter inzage op de stand en kunnen bezoekers een exemplaar bestellen.

In 2012 werden herdrukte brochures op de website geplaatst, op stock genomen en verspreid:

- Grasland voor paarden
- Paarden gezond houden
- Voeding van paarden
- Veiligheid in de paardensector.

In 2014 vernieuwde het Vlaams Paardenloket haar website. Alle bestaande brochures worden daarop in de kijker geplaatst. Het loket ontdekte ook heel wat nieuwe brochures en voegde ook deze toe.

In 2015 werd de vernieuwde website verder uitgewerkt.

In 2016 werd de website van de vzw Vlaams Paardenloket, volledig overgezet naar de vzw PaardenPunt Vlaanderen, met een globale update.

Conclusie

Actie 4.1. vereist permanente inspanningen. Diverse organisaties en overheden stellen voortdurend nuttige dossiers en brochures op. PaardenPunt Vlaanderen volgt dit continu op en deelt nuttige info via haar website, nieuwsbrief, facebookpagina. Ook de beursstand van het PaardenPunt Vlaanderen blijft een belangrijk verdeelpunt.

B. OPSTELLEN VAN INFORMATIEVE BROCHURES

Alle brochures waarnaar expliciet gevraagd werd in het actieplan werden reeds gecreëerd, gepromoot en beschikbaar gesteld voor een groot publiek. Aangezien er nog geen nieuwe wegcode werd goedgekeurd is de gevraagde brochure rond dit thema de enige die voorlopig ontbreekt. Op de website kunnen geïnteresseerden echter uitgebreide info vinden in de vorm van presentaties, nieuwsberichten, FAQ's en subwebsites.

Vzw Vlaams Paardenloket heeft door de jaren heen zelf heel wat bijkomende brochures opgesteld en gedrukt. Deze werden bovendien gebundeld met diverse tijdschriften, opgestuurd naar de bevoegde overheidsinstanties en gemeenten en/of door de verschillende hippische organisaties aan hun leden bezorgd.

Sommige documenten zijn enkel digitaal te verkrijgen. Het is immers zowel ecologisch als financieel niet te verantwoorden om alles te laten drukken.

Een overzicht van de brochures uitgegeven van 2009 tem 2015 vindt u in de jaarverslagen. In 2014 vernieuwde het Vlaams Paardenloket haar website. In dat kader stelde het loket tientallen nieuwe digitale dossiers op. Deze zijn allemaal terug te vinden op de website.

Aan de website werden ook een aantal extern opgestelde brochures toegevoegd. Vaak verleende het Vlaams Paardenloket haar actieve medewerking aan deze documenten.

Conclusie

Actie 4.2. vereist permanente inspanningen. Er is constant nood aan nieuwe informatie. Het PaardenPunt Vlaanderen stelt constant nieuwe dossiers op en deelt deze via haar website, nieuwsbrief, facebookpagina. Bestaande dossiers worden ook voortdurend up-to-date gehouden.

f. ACTIE 5: PROMOTEN VAN DE TROEVEN VAN DE VLAAMSE PAARDENHOUDERIJ

De paardenhouderij biedt op het vlak van promotie en toerisme een belangrijke meerwaarde. Enerzijds is er het product zelf, met name het paard en de activiteiten die hier rechtstreeks mee verweven zijn. Sprekende voorbeelden daarvan zijn de paardenprocessie van Hakendover, de koetsiers van de stad Brugge, de paardenmarkt van Torhout, enz. Deze activiteiten hebben een grote attractiewaarde en bieden op het vlak van toerisme mooie perspectieven.

Anderzijds gaat het bij toerisme in hoge mate over de beleving van een regio, over de authenticiteit van een streek en over haar identiteit. Dit geldt ook voor de inzet van het paard en alles wat hiermeeverweven is als een element van streekidentiteit.

Vlaanderen beschikt op het vlak van paardentoerisme over tal van troeven. Zo zijn er heel wat stoeterijen waar Vlaamse toppaarden worden gekweekt, er zijn ook de Belgische trekpaarden die erkend zijn als levend cultuurpatrimonium, ...

We stellen evenwel vast dat deze troeven vandaag nog onvoldoende worden uitgespeeld. Daarom werd tijdens de dialoogdag voorgesteld om de mogelijkheden te onderzoeken om het paardentoerisme nog duidelijker op de kaart te zetten. Op die manier wordt mee bijgedragen aan het positieve imago van Vlaanderen in binnen- en buitenland.

Het paard als een toeristische attractie voor héél Vlaanderen voorstellen, is onmogelijk. Niet iedere streek in Vlaanderen heeft immers iets met paarden. Evenwel zijn er regio's of streken in Vlaanderen

waar men, vaak vanuit historisch perspectief, het paard zonder dat het dier er fysiek aanwezig is of zonder er rechtstreeks een relatie mee te hebben, kan inschakelen bij het uittekenen van de streekidentiteit en de streekgeschiedenis (bijv. het Brabants trekpaard in de provincie Vlaams Brabant). Het paard geeft op die manier mee vorm aan de streekidentiteit en maakt deel uit van een totaal verhaal waarin herkenbaarheid, bereikbaarheid, kleinschaligheid, als belangrijke troeven worden uitgespeeld.

Toerisme ontstaat immers bij de consumptie van verschillende goederen en producten waar anderen mee verantwoordelijk voor zijn.

Vandaar de noodzaak om de betekenis van het paard in sommige regio's van Vlaanderen (nog meer) op te nemen in de uitbouw van een streekeigen beleid. Tevens dient het toeristische beleid op zoek te gaan naar nieuwe potentiële regio's waar het paard, als een aanvaard en gedragen gegeven voor die streek, de toeristische identiteit mee vorm kan geven of de uitstraling ervan kan vergroten (bijv. bij de ontwikkeling van het Nationaal Park Hoge Kempen in de Provincie Limburg).

"Daarnaast is het ook van essentieel belang dat de internationaal geroemde kwaliteit van de Vlaamse kennis inzake fokken en opleiden van paarden, ook in het buitenland ruim wordt verspreid. Vlaanderen staat op dit vlak immers aan de wereldtop. Zo voerde in 2008 de Vlaamse tophengst "Darco" opnieuw de World Breeding Federation for Sporthorses (WBFSH) aan als de absolute nummer 1 (met ondertussen reeds 53 nakomelingen op de lijst)."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

A. TROEVEN VAN DE VLAAMSE PAARDENHOUDERIJ OP VLAK VAN TOERISME VERDER ONDERZOEKEN, BETER UITSPIELEN EN VERANKEREN

Wat betreft de actiepunten rond toerisme werd vooral veel samengewerkt met de provinciale toeristische diensten. Alle provincies, uitgezonderd West-Vlaanderen, werkten de voorbije jaren aan routenetwerken voor ruiters en menners. Er werden heel wat nieuwe routes opgemaakt en bestaande netwerken vernieuwd. Bij de promotie van deze netwerken speelden de provincies ook de aanwezige hippische bezienswaardigheden en accommodaties uit (zie verder). In West-Vlaanderen werden de garnaalvisssers erkend als werelderfgoed en herwon de volledige gerestaureerde renbaan in Oostende haar populariteit bij het grote publiek. In 2012, 2013 en 2014 voerde het Vlaams Paardenloket onderzoek naar de sector van de hippische logies (aantallen, sterktes, zwaktes, marktwaarde,...). In 2015 verscheen hier bijkomende informatie over op de website van het Vlaams Paardenloket. In de toekomst zullen ook de andere toeristische troeven bekeken worden.

In 2016 werkte PaardenPunt Vlaanderen een overzicht uit van het hippisch toerisme in Vlaanderen, per provincie. Dit dossier is digitaal beschikbaar op de website. Dit vormt een oplijsting van het volledig aanbod van aan paarden gerelateerd toerisme

In 2016 heeft PaardenPunt Vlaanderen een dossier uitgewerkt: Wat maakt een ruiters- of menroute tot een goede route?

Dit dossier handelt over ruiters- en menroutes en aan welke criteria ze best voldoen om geschikt te zijn voor zowel de ruiters en menners als eventueel ander verkeer. Dit dossier geeft suggesties om ruiters- en menpaden zo optimaal mogelijk uit te bouwen en kan geconsulteerd worden bij de ontwikkeling van nieuwe routes of bij het herstellen van bestaande routes.

Conclusie

Deze actie vereist permanente opvolging. Er dienen zich ook enkele nieuwe actiepunten aan. De klemtoon lag de voorbije jaren vooral op de uitwerking en promotie van men- en ruiterroutes. In alle provincies worden de hippische toeristische troeven actief gepromoot. Op korte termijn kan

onderzoek gebeuren naar de aanwezigheid en het potentieel van bijkomende evenementen, bedrijven,... waarna deze gepromoot kunnen worden via PaardenPunt Vlaanderen.

B. VLAAMSE PAARDENHOUDERIJ MEER EN BETER PROMOTEN BIJ EVENEMENTEN EN BUITENLANDSE HANDELSMISSIES

Elk jaar nam het Vlaams Paardenloket deel aan verschillende beurzen waaronder ook steeds Flanders Horse Expo (expliciet vermeld in het actieplan). Het loket organiseerde ook zelf tal van evenementen en verleende haar medewerking aan verschillende externe events. Hierover leest u meer in de vorige hoofdstukken.

In de voorbije jaren ondersteunde het Vlaams Paardenloket verschillende buitenlandse handelsmissies naar onder andere China en Brazilië. Na een handelsmissie naar China in 2010 bleef dit land in op de voorpagina van het Vlaams Paardenloket staan. Zo ondersteunde het Paardenloket de Belgische Confederatie van het Paard bij het verder uitwerken van het handelsprotocol en de ontvangst van een Chinese sanitaire delegatie in dit kader. Intussen blijkt de handel met China uit te groeien tot een succesverhaal.

In 2015 werd door het Vlaams Paardenloket met succes bemiddeld met het FAVV wat betreft een aantal praktische zaken die de internationale handel belemmeren.

In 2016 werd een aanzet gegeven voor de organisatie van een nieuwe dialoogdag over de economie van de Vlaamse paardenhouderij.

Inhoudelijke ondersteuning internationale handel

Elk jaar stelde het Vlaams Paardenloket op vraag van verschillende partijen geactualiseerde teksten op rond het internationale succes van de Vlaamse paardenhouderij. Hierin komen heel wat zaken aan bod:

- Fokkerijranglijsten
- Sportieve rankings
- Belangrijkste sportprestaties binnen diverse disciplines: Jumping, endurance, para-equestrian, rensport,...
- Successen van paarden, ruiters en trainers
- Exportcijfers
- Belang van diverse rassen: Sportpaarden, Arabisch Volbloedpaard, Belgisch Trekpaard,...
- Meerwaarde van de verschillende subsectoren: Medisch, hoefsmederij,...

Conclusie

Deze actie vereist permanente opvolging; beursdeelname, uitspelen nieuwe troeven,... Het Vlaams Paardenloket verrichte voorbereidend werk voor een gemeenschappelijk promotiebeleid voor Vlaamse sportpaarden. PaardenPunt Vlaanderen kan hier verder uitwerking aan geven.

C. JAARLIJKSVERKIEZEN VAN EEN VLAAMSE PAARDENAMBASSADEUR

De minister van Plattelandsbeleid benoemde Yolande Wouters tot "Vlaamse paardenambassadeur 2009". Reeds 28 edities lang, sloeg mevrouw Wouters erin om de (inter)nationale top van de paardensport naar Vlaanderen te halen tijdens Kerstjumping Mechelen, Memorial Eric Wauters. De verkiezing van een paardenambassadeur werd in 2010 geëvalueerd. Er werd voor gekozen om hier

niet mee verder te gaan en te focussen op andere initiatieven ter promotie van de Vlaamse paardenhouderij.

Conclusie

Deze actie is voorlopig afgerond. Indien gewenst en relevant, kan de verkiezing opnieuw leven in geblazen worden.

g. ACTIE 6: INVENTARISEREN EN COMMUNICEREN VAN SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN

"Vandaag bestaan er op diverse niveaus heel wat mogelijkheden met betrekking tot subsidies en fondsen die de paardenhouderij moeten helpen ondersteunen.

Zo is er bijvoorbeeld het Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO), professionelen kunnen ook een tussenkomst aanvragen bij het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF); verder is er ook het instrument van de beheerovereenkomsten waarop ook paardenhouders beroep kunnen doen,... En er zijn nog tal van andere mogelijkheden die vandaag nog onvoldoende gekend zijn in de paardenwereld.

Daarom is het belangrijk dat er wordt onderzocht welke mogelijkheden er bestaan inzake (financiële) ondersteuning. Deze mogelijkheden dienen geïnventariseerd en gecommuniceerd te worden."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

A. INVENTARISEREN VAN EN COMMUNICEREN OVER BESTAANDE SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN EN FONDSEN

Tijdens haar eerste werkingsjaren werkte vzw Vlaams Paardenloket aan een zo uitgebreid mogelijk overzicht van steunmogelijkheden waar de paardenwereld mogelijks beroep op kon doen. De klemtoon lag daarbij op maatregelen van de overheid maar ook private instellingen kunnen bondig aan bod komen.

Dit overzicht werd vertaald in een document opgedeeld in 9 hoofdstukken:

- Definities en organisaties
- Duurzame paardenhouderij op het platteland
- Landbouw
- Landschap, natuur en milieu
- Welzijn, gezondheid en samenleving
- Sport
- Toerisme
- Erfgoed
- Diverse

De meeste hoofdstukken staan nog steeds online en worden regelmatig bijgewerkt. Van de resterende thema's bestaat geen kant en klaar overzicht maar vzw PaardenPunt Vlaanderen kan hierover uiteraard wel tekst en uitleg verschaffen. Gezien subsidies voortdurend aangepast worden, verdwijnen,... werd besloten om dit volledige overzicht niet meer up to date te houden en dit op de website duidelijk aan te geven. De info over de belangrijkste steunmaatregelen zoals de beheerovereenkomsten met VLM en de VLIF-steun worden wel regelmatig aangepast.

Om dit onderwerp in 2013 opnieuw meer leven in te blazen en recente ontwikkelingen in de belangstelling te plaatsen, organiseerde het Paardenloket een persconferentie. Op dinsdag 30 juli 2013 was toenmalig minister-president Kris Peeters te gast op de Stoeterij Dorperheide, het bedrijf dat de familie Philippaerts met de nodige passie en inzet uit de grond stampte. Deze paardenhouderij is een toonbeeld van hippische ondernemerszin in de brede zin van het woord: fokkerij, hengstenhouderij, africhting, jumpingcompetitie en handel gaan hier hand in hand en dat zowel op lokaal, nationaal als internationaal niveau. De stoeterij was dus dé locatie bij uitstek voor een persconferentie rond dit onderwerp. Er was tevens ook een Chinese delegatie aanwezig onder leiding van dhr. Wu, die naar onze regio was afgezakt om sportpaarden aan te kopen. De toenmalige minister-president bracht eerst en vooral enkele steunmaatregelen onder de aandacht waar hippische ondernemers gebruik van kunnen maken. Hij gaf ook verschillende voorbeelden van succesvolle ondernemers en projecten die de Vlaamse paardensector helpen om aan de wereldtop te blijven.

In 2016 actualiseerde PaardenPunt Vlaanderen het dossier Landbouwsubsidies en VLIF-steun in de Vlaamse paardenhouderij.

Conclusie

Actie 6.1 vereist permanente opvolging gezien steunmaatregelen zeer regelmatig aangepast worden, verdwijnen ,...

B. STUDIEDAG 'PAARDEN OP HET PLATTELAND': MOGELIJKHEDEN PDPO

Op 2 oktober 2008 organiseerde het Vlaams Ruraal Netwerk een informatiemoment rond het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013. Deze was enerzijds gericht op de Vlaamse paardensector en anderzijds op de diverse Vlaamse beleidsniveaus. Door hen samen te brengen wilde het Vlaams Ruraal Netwerk beide partijen met elkaar in contact brengen en informeren over de mogelijkheden die het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 hen kan bieden.

Meer dan honderd personen reageerden op de uitnodiging voor de studiedag. Het programma zat dan ook overvol: na een verwelcoming en inleiding door Norbert Vettenburg lichtte Patricia De Clercq de aanwezigen in over de grote lijnen van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling.

In 2013 organiseerde het Vlaams Paardenloket een persconferentie rond de belangrijkste steunmaatregelen voor hippische ondernemers.

Conclusie

Deze actie werd afgerond. Gezien er het één en ander veranderd is sinds 2008, kan deze succesvolle studiedag eventueel herhaald worden, ditmaal door PaardenPunt Vlaanderen.

h. **ACTIE 7: OVERLEG INZAKE (TOERISTISCHE EN RECREATIEVE) INFRASTRUCTUUR**

"De explosieve groei van het aantal ruiters dat zich wil ontspannen, heeft geleid tot een toenemende vraag naar routestructuren, zeker omdat de mogelijkheden door het huidige intense verkeer, beperkt zijn. De recreatieve ruiter wenst op een ontspannen manier paard te kunnen rijden op veilige, goed berijdbare en bereikbare paden en hij wil keuzemogelijkheden hebben in lengte

en soort route. Hij opteert voor routes die liefst zo dicht mogelijk aansluiten en bereikbaar zijn vanaf de eigen stalling of manege en die met elkaar verbonden zijn in een netwerk.

In de praktijk blijkt echter dat vele bestaande routestructuren niet of onvoldoende rekening houden met de wensen van de sector. Het (plots en zonder overleg) afsluiten van wegen door bossen, het verbod tot betreden van jaagpaden en trekwegen, plots opduikende geasfalteerde wegen zonder verder alternatief, verbodstekens voor menners of ruiters, te smalle doorgangen door hekken voor koetsen,... het is slechts een greep uit de vele knelpunten waar de ruiter of menner op het terrein mee geconfronteerd wordt. Dit kan verholpen worden door de sector mee te betrekken bij de uitbouw en ontwikkeling van ruiterpaden.

Wie zorgt voor het onderhoud en de (mede)financiering bij aanleg, wat met betrekking tot de multifunctionaliteit van de ruiterroutes, hoe is het gesteld met de ontsluiting? Het zijn slechts enkele vragen die aan bod moeten komen bij de ontwikkeling van ruiterpaden. Een gezamenlijke aanpak waarbij alle actoren worden betrokken, draagt automatisch bij tot minder conflicten op het terrein. Ook het gebruik van privé-gronden door ruiters en menners zorgt soms voor problemen. Sommige private eigenaars weigeren plots een verdere doorgang op hun gronden, wat uiteraard voor de betrokken ruiter of menner allesbehalve aangenaam is. Anderzijds hebben eigenaars natuurlijk ook hun rechten om hun privé-eigendom al dan niet open te stellen voor derden. Om ook op dit vlak misverstanden en problemen te vermijden, kan een modelovereenkomst uitgewerkt worden waarin de privé-eigenaar onder strikte voorwaarden aan ruiters en menners een toelating geeft tot doorgang.

Tijdens de dialoogdagen kwam ook de site Groenendaal aan bod. De sector pleit voor het behoud van deze site. Er is intussen initiatief genomen om een vzw (genaamd Recreatieve Site Groenendaal) op te richten met als doel van Groenendaal een recreatieve en toeristische site te maken, waar de paardensector een belangrijke rol blijft spelen, ingekaderd in een totaalproject voor natuur en bos."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

A. DE VLAAMSE PROVINCIES

Het aantal recreatieruiters en -menners kende de laatste jaren een explosieve groei. Tegelijkertijd werden onze openbare wegen alsmaar drukker. Paarden vallen niet altijd goed te combineren met intens verkeer. Daarom steeg de vraag naar routestructuren waar ruiters en menners op een veilige manier van hun vrije tijd kunnen genieten. Maar ook andere types van plattelandsrecreatie, zoals mountainbiking en fiets- en wandeltochten zitten in de lift.

Verrassend veel organisaties, zowel binnen de paardensector als uit de andere recreatiedomeinen, trachten de uitbouw van een netwerk aan trage wegen te stimuleren. Helaas werken zij vaak naast elkaar waardoor het moeilijk wordt om een duurzame, afgestemde structuur te ontwikkelen. Sinds haar oprichting stimuleerde het Vlaams Paardenloket zowel de paardensector als alle andere gebruikersgroepen om samen te werken.

In dit kader nam het loket deel aan vergaderingen rond de uitbouw van netwerken en dit vooral in Vlaams-Brabant, in Oost-Vlaanderen, in Antwerpen en aan de Kust. Limburg, Vlaams-Brabant en Antwerpen staan reeds erg ver met deze materie. In 2011 werden in die provincies verschillende nieuwe routes geopend, websites gepubliceerd rond hippisch toerisme, studies uitgevoerd, ...

In 2012 en 2013 werd via de provinciale toeristische diensten en de provinciale commissie sport en natuur van Oost-Vlaanderen verder geijverd voor bijkomende men- en ruiterroutes.

In 2013 werkte het Vlaams Paardenloket intensief mee aan de promotie van het nieuwe Campinianetwerk in de Noorderkempen, spoorde ze ruiters en menners aan om hun mening te geven over recreatie en ecologie in het Zuid-Dijleland, en plaatste ze promotie en een enquête rond het Vlaams-Brabantse paardentoerisme online.

Op de vernieuwde website wordt ruimte voorzien voor elke provincie om haar hippische troeven uit te spelen.

In het meerjarensportbeleidsplan 2014-2019, van de provincie Oost-Vlaanderen is nu ook "het ontwikkelen en bewegwijzeren van ruiterroutes in Oost-Vlaanderen" als actieplan opgenomen. Om voor dit nieuwe project een ruim draagvlak te creëren, werd er een 'Provinciale Werkgroep Ruiterroutes Oost-Vlaanderen' opgericht. De samenstelling van deze werkgroep bestaat uit enerzijds de natuur- en milieusector en anderzijds uit vertegenwoordigers van de ruitersector, m.n. het Vlaams Paardenloket, de Vlaamse Liga Paardensport en de Landelijke Rijverenigingen. Deze werkgroep besliste in eerste instantie een ruime inventaris op te maken. Een belangrijk onderdeel van deze inventaris is het in kaart brengen van de mogelijke, aanwezige, openbare en beschikbare paden voor ruitertoerisme. Het Vlaams Paardenloket werkte actief mee aan bevragingen en promotieactiviteiten ter ondersteuning van dit project. Zo werden er nieuwsberichten en nieuwsbrieven verspreid en zette het loket het initiatief in de kijker op haar stand op Jumping Mechelen. Intussen nam PaardenPunt Vlaanderen dit over en werkt de provincie Oost-Vlaanderen vanuit haar Commissie Sport, natuur en RO actief verder aan het ontwikkelen van ruiters- en menroutes, daarin gesteund door PaardenPunt Vlaanderen.

In 2016 stelde PaardenPunt Vlaanderen een dossier samen met een overzicht van het paardentoerisme in de Vlaamse provincies. Dit is digitaal beschikbaar op de website.

Conclusie

Actie 7.1 vereist permanente opvolging. Enerzijds werden er al heel wat routes gerealiseerd, maar deze moeten blijvend gepromoot worden.

B. OVERLEG MET DIVERSE OVERHEIDSDIENSTEN OMTRENT INVENTARIS, AANLEG, BEHEER EN TOEGANKELIJKHEID VAN RUITERPADEN

Het Agentschap voor Natuur en Bos

Vzw Vlaams Paardenloket was nauw betrokken bij het Peerdsbosdossier (november 2010). ANB wou de toegang tot de paden van het Peerdsbos verbieden voor ruiters en het traject omvormen tot een parcours voor mountainbikers. Men ging er van uit dat er niet veel ruiters op de route kwamen maar dit bleek een misvatting. Na een door Vlaams minister-president Kris Peeters zelf voorgezeten overleg tussen het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), de recreatieve ruitervereniging LRV-VVR en vzw Vlaams Paardenloket werd besloten dat de paden toegankelijk blijven voor ruiters.

Uit dit overleg kwam de conclusie vzw Vlaams Paardenloket steeds te betrekken bij projecten van ANB die te maken hebben met ruiters- en mentoerisme. In 2011 werd hiervoor een afsprakenkader opgesteld:

Afsprakenkader tussen het Vlaams Paardenloket vzw en het Agentschap voor Natuur en Bos

"Gezien de groeiende vraag vanuit de hippische sector naar meer en kwaliteitsvolle mogelijkheden voor hippische recreatie in natuurgebieden, hebben het agentschap en het Vlaams Paardenloket volgende afspraken gemaakt:

- Het agentschap engageert zich om het Vlaams Paardenloket als centraal aanspreekpunt te erkennen in het kader van geplande wijzigingen (uitstippelen, verleggen of afbouwen) aan ruiters- en menroutes voor de hippische recreatie in domeinen van het agentschap;

- Het Vlaams Paardenloket vzw engageert zich om de gevraagde inbreng van het agentschap te coördineren en hiervoor de benodigde terugkoppeling bij de diverse geleidingen van de hippische recreatieve sector te voorzien;
- Het agentschap houdt bij de uitwerking van plaatselijke ruiter- en menroutes rekening met bestaande netwerken en tracht maximaal aansluiting te creëren;
- Het Vlaams Paardenloket vzw besteedt in zijn communicatie naar recreatieve ruiters en menners de nodige aandacht voor het behoud van de natuur en het respect voor medegebruikers."

In 2012 werkte het Vlaams Paardenloket rond verschillende dossiers samen met ANB. De oefenrenbaan in Groenendaal werd gerestaureerd en, eveneens in Groenendaal, werd een Bed & Breakfast geopend. Ook rond de ruiter- en menroutes in het Meerdaalwoud en Heverleebos, en rond de recreatie met paarden in het domein de Merode werd nuttig werk verricht.

In 2013 was het Vlaams Paardenloket bij diverse projecten betrokken. Ook het Peerdsbosdossier werd weer besproken. Daarnaast bood het Vlaams Paardenloket intensieve ondersteuning aan een ruitertocht die ANB in het Meerdaalwoud organiseerde. De B&B in Groenendaal werd in 2013 afgewerkt. Het Vlaams Paardenloket gaf geregeld advies over bijvoorbeeld de paardvriendelijkheid van de weide op dit domein. Daarnaast hielp het loket bij de zoektocht naar een uitbater door de info online te plaatsen en interessante contactadressen door te geven en nam ze deel aan het diepteonderzoek dat uitgevoerd werd in het kader van het "Strategisch Plan Recreatie" van ANB.

In 2014 en 2015 werkte het Vlaams Paardenloket actief mee met de provincie Oost-Vlaanderen met de provinciale commissie sport en natuur in functie van het uitwerken van ruiterroutes in Oost-Vlaanderen. Het Vlaams Paardenloket leverde info aan voor het uitwerken van de brochure "Oost-Vlaanderen in galop!", richtlijnen voor de ontwikkeling van erkende ruiterroutes in Oost-Vlaanderen. Mede adhv bestaande documenten van Toerisme Oost-Vlaanderen en VLM werd een basisbrochure uitgewerkt met de belangrijkste criteria. Er werd voorbereidend werk gedaan om de provincie toe te laten de bestaande ruiterroutes te inventariseren in het GIS-systeem van de provincie, met daarbij ook de in de provincie gevestigde maneges en pensionstallen. Het Vlaams Paardenloket werkte mee aan een bevraging teneinde de behoeften en mogelijkheden van ruiterroutes in kaart te brengen. Op basis hiervan werden er reeds pilootprojecten voorgesteld. De dienst sport van de provincie Oost-Vlaanderen werkt dit project verder uit, met blijvende ondersteuning van PaardenPunt Vlaanderen.

In 2016 bood PaardenPunt Vlaanderen ondersteuning bij de organisatie van een internationale endurance in het Zoniënwoud, waaraan ANB haar medewerking leverde.

Jaagpaden: NV Waterwegen en Zeekanaal en de NV De Scheepvaart

Jaagpaden lenen zich vaak erg goed voor hippisch toerisme. Tot nu toe zijn ze meestal verboden terrein voor ruiters en menners, maar hier komt verandering in.

In 2011 pleegde het Vlaams Paardenloket een zeer constructief overleg met de NV Waterwegen en Zeekanaal en de NV De Scheepvaart rond het gebruik van jaagpaden voor paardenrecreatie. Daar werd besloten dat vzw Vlaams Paardenloket concrete voorstellen zal verzamelen voor het openstellen van jaagpaden voor ruiters en menners.

Jaagpaden zijn gelegen langs kanalen of rivieren. Vroeger werden ze gebruikt om schepen vooruit te trekken (ook jagen genoemd). Schepen moesten gejaagd worden indien de wind niet gunstig was. Er bestonden ook trekschuiten die altijd gejaagd moesten worden. Het voorttrekken gebeurde meestal door de schipper en zijn familie maar iedereen kent natuurlijk het beeld van de krachtige Belgische Trekpaarden die vrachtschepen verder slepen over het kanaal. Ook nu nog kan je een jaagpad gemakkelijk herkennen. Je zal zelden bomen of obstakels tussen het pad en de waterloop aantreffen. Die zouden immers het touw tussen de boot en de trekkers of het paard gehinderd

hebben. Sommige jaagpaden werden in de loop der jaren verhard waardoor ze een grote aantrekkingskracht uitoefenen op fietsers en wandelaars.

Jaagpaden langs waterwegen zijn toegankelijk voor voetgangers- en fietsverkeer, met uitzondering van trajecten die omwille van werken of omwille van de exploitatie van een waterweg niet in aanmerking komen. Paardrijden of menen is niet toegelaten op een jaagpad tenzij hier uitdrukkelijk toelating voor verleend wordt. Om die toelating te verkrijgen zal het Vlaams Paardenloket geval per geval een dossier opmaken en indienen.

In september 2011 riep het Vlaams Paardenloket iedereen op om jaagpaden die in aanmerking zouden kunnen komen voor paardenrecreatie aan haar te melden. Hierop werd massaal gereageerd. Meer dan honderd verschillende meldingen werden opgelijst en geschematiseerd. In 2012 werd beoogt op het terrein resultaten te boeken, doch de toegankelijkheidsregeling staat dit in de weg. Mits akkoord van alle betrokkenen zouden nochtans meer jaagpaden opengesteld moeten kunnen worden.

Hiertoe dient men een aantal criteria te respecteren:

- De verharde jaagpaden langs de waterwegen komen niet in aanmerking;
- Er moet voldoende ruimte beschikbaar zijn;
- De algemene toestand van de kanaaloevers;
- De mogelijke erosie van de kanaaloevers – Hierbij zal ook onderzocht worden of de voorgestelde zones van de kanalen in ophoging gelegen zijn;
- De toegang voor ruiter en paard moet op een veilige wijze kunnen gebeuren;
- Er kan geen conflict optreden met andere (toegelaten) gebruikers van de jaagpaden of kanaalbermen;
- Eventuele specifieke lokale omstandigheden.

In 2012 werd in dit kader bij personen die jaagpaden gemeld hadden verder navraag gedaan naar de oevers en de mogelijke verbindingen met bestaande ruiter- en menwegen.

De NV Waterwegen en Zeekanaal (W&Z) liet wel opmerken dat de werken voor het uitbouwen van ruiterspaden niet door haar kunnen worden bekostigd. Bij nieuwe infrastructures of bij structurele aanpassingen aan de waterweg door W&Z kan wel bekeken worden of ruiterspaden kunnen geïntegreerd worden in het project.

In 2013 werden de ingezonden voorstellen stuk per stuk bekeken. Er werd contact gezocht met de regioverantwoordelijken, doch de toegankelijkheidsreglementering blijft beperkend voor de uitbouw van ruiterspaden langs jaagpaden.

Hierdoor blijft dit beperkt tot ad hoc gevallen, zoals in 2014 bij de uitbouw van ruiterroutes in Oost-Vlaanderen. Ook dan blijkt dit een zeer moeilijk verhaal.

Trage wegen

Het uitwerken van ruiter- en menroutes (zie hierboven) interfereert met de problematiek trage wegen.

Conclusie

Actie 7.2 vereist permanente opvolging. Routes, toegankelijkheidsregels, beheersverantwoordelijkheden,... zijn immers constant in beweging.

C. OPMAAK VAN EEN MODELCONTRACT VOOR HET GEBRUIK VAN PRIVÉGRONDEN DOOR DERDEN

Er werden in 2014 modeldocumenten ter beschikking gesteld voor de huur of het gratis gebruik (bezetting ter bedde) van privégronden.

Concrete vragen voor een contract voor het gebruik van privégronden voor de uitbouw van ruiters- en menwegen werden niet gesteld. Dit vereist een concrete aanpak in ieder afzonderlijk geval, waarbij concrete oplossingen voor elke geval afzonderlijk met de betrokkenen dienen te worden onderhandeld.

Conclusie

Actie 7.3: Het gebruik van privé-gronden in functie van de uitbouw van ruiters- en menwegen vereist een ad hoc aanpak.

D. OVERLEG RONDSITE GROENENDAAL

Regelmatig overleg resulteerde in de uitbouw van de oefenpiste op de site Groenendaal, aansluitend bij de in 2014 geopende Bed en Breakfast voor ruitertoerisme.

Het Vlaams Paardenloket en PaardenPunt Vlaanderen werden betrokken bij overleg met ANB in functie van de organisatie van een internationale endurance in het Zoniënwoud als pilootproject voor een Europees kampioenschap Endurance in 2017.

Conclusie

Actie 7.4: Er gaat verder ad hoc overleg door van PaardenPunt Vlaanderen met de verantwoordelijken van ANB in functie van paarden in het Zoniënwoud. Deze actie vereist permanente opvolging.

In 2016 ging er in het Zoniënwoud een grote internationale endurance door. PaardenPunt Vlaanderen kwam hiertoe tussen bij ANB, zodanig dat sluitende afspraken konden gemaakt worden, tot tevredenheid van alle partijen.

i. ACTIE 8: OVERLEG INZAKE STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNINGEN

"De planologische bestemming van een paardenhouderij met haar inherent verbonden aanhorigheden, moet in de ruimtelijke ordening uitgeklaard worden. Er zijn weliswaar reeds een aantal mogelijkheden voorzien (zoals de Ministeriële Omzendbrieven van respectievelijk 8 juli 1997 en 25 januari 2002) die kansen bieden voor een aantal initiatieven, maar de sector kaart tijdens de dialoogdagen aan dat er op vandaag nog te veel onduidelijkheid is en dat de interpretatieruimte voor de verschillende (adviesverlenende) instanties en overheden te groot is. Soms wordt ten onrechte een ontwikkeling geweigerd of juist toegestaan. Het inventariseren van de problemen door het uitwerken van een visie, het geven van criteria en het definiëren van verschillende bedrijfstypen en voorzieningen, kan reeds een grote bijdrage leveren voor een uniformisering van het beleid en de uitvoering ervan.

Tevens pleit de sector voor een vereenvoudiging van de milieuwetgeving. In het ontwerpbesluit omtrent de doorvoering van technische actualisering van de titels I en II van het Vlaamse Reglement betreffende de Milieuvergunning (VLAREM), goedgekeurd door de Vlaamse regering op 19 september 2008, is reeds een belangrijke aanpassing voorzien. Zo wordt de organisator van een ruitertornooi onder bepaalde voorwaarden, vrijgesteld van vergunningsplicht. De sector pleit voor een verdere vereenvoudiging, zeker voor die zaken waarmee de sector wordt geconfronteerd, maar die eigenlijk niet voor hem bedoeld zijn."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

In 2010 werd samen met het kabinet van minister-president Kris Peeters zeer regelmatig overleg gepleegd met de Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling, in functie van het verfijnen en bijstellen van het door ADLO gehanteerde beoordelingskader voor bouwaanvragen gerelateerd aan paarden. Dit overleg resulteerde in een effectief aangepast en verfijnd beoordelingskader dat werd voorgesteld op de door de vzw Vlaams Paardenloket op 25 november 2010 georganiseerde sectordag. In dit beoordelingskader worden tevens duidelijke definities gegeven voor diverse activiteiten met paarden.

Op het terrein zijn er nog veel problemen. Vanuit het Vlaams Paardenloket werd telkens opnieuw geadviseerd om vooraf overleg te plegen met de betrokken overheden teneinde aanvragen optimaal te kunnen staven.

Anno 2016 dringt de paardensector nog steeds aan op een meer gecoördineerde adviesverlening en duidelijkere en transparantere normen voor wat waar kan en wat niet, waarbij de paardensector niet anders behandeld mag worden dan andere sectoren.

Deze problematiek blijft actueel. De rechtspraak van de raad van state oordeelt dat de omzendbrief RO 2002/01 strijdig is met het KB Inrichting van de gewestplannen. Stallen voor niet-beroepslandbouwers worden m.a.w. niet vergunbaar in agrarisch gebied, althans als er tot voor de raad van state geprocedeerd wordt. De raad van state oordeelt op grond van de bepalingen van art. 11.4.1 van het KB van 28.12.1972 dat een stal voor hobbygebruik niet vergund kan worden in agrarisch gebied.

Conclusie

Actie 8: Dit is een actie die permanente opvolging en overleg vereist. Een rechtszeker juridisch kader dient uitgewerkt te worden. Het is van belang is dat de paardensector daar ook rechtstreeks bij betrokken wordt.

Met de invoering van de omgevingsvergunning is een grondige hervorming van het vergunningenlandschap voor de ondernemers in Vlaanderen op til. Dit vormt een belangrijke uitdaging, zowel wat betreft de vereenvoudiging van de procedure, als het bieden van rechtszekerheid, als het zoeken van evenwichten tussen onderscheiden belangen.

Ingevolge rechtspraak van de raad van state en de raad voor vergunningsbetwistingen werd omzendbrief RO/2002/01 in 2016 niet meer toegepast en zelfs ingetrokken. Bovendien stopte het departement landbouw en visserij met het toepassen van het destijds door ADLO en het Vlaams Paardenloket afgestemde beoordelingskader. PaardenPunt Vlaanderen heeft in 2016 op alle niveau's overlegd om deze rechtsonzekere toestand te remediëren. Hiertoe werd ook een dialoogdag georganiseerd.

i. actie 9: Overleg inzake verplichte verzekering

"De sector gaf tijdens de dialoogdagen aan dat een juiste verzekering afsluiten, zowel voor ruiter en menner als voor het paard, enorm belangrijk is. Het houden van paarden, het paardrijden op de openbare weg, het fokken van paarden,... het zijn allemaal activiteiten die bepaalde risico's inhouden.

Het hoeft geen betoog dat iedereen zich tegen deze risico's zo goed als mogelijk moet wapenen. Dit kan enkel door het afsluiten van een gepaste verzekering. Voor elk lid van een erkende (sport)federatie gebeurt dit automatisch via zijn lidmaatschap, doch voor alle anderen is dit enkel op vrijwillige basis.

In de praktijk stelt men vast dat velen echter niet of onvoldoende verzekerd zijn en de mogelijk zeer zware gevolgen hiervan bij een ongeval onvoldoende inschatten. De sector pleit daarom zelf – in

het belang en ter bescherming van eenieder die met paarden begaan is – voor de invoering van een verzekeringsplicht. Federatie voor Paardenwedrennen (VFP)."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

Vanuit het Vlaams Paardenloket werd een nieuwsbrief verspreid die in diverse brochures werd overgenomen om iedereen die paarden heeft, of ermee om gaat, te sensibiliseren zich gepast te verzekeren. Deze informatie is nog steeds raadpleegbaar op de website. Plannen om een verplichte verzekering in te stellen werden vooralsnog niet weerhouden, evenmin als een verplicht rijbewijs voor ruiters en menners.

Conclusie

Actie 9 is voorlopig afgerond gezien er momenteel geen mogelijkheden bestaan om een verplichte verzekering op te leggen. Momenteel ligt de focus op sensibilisering.

j. ACTIES 10 EN 13: OVERLEG INZAKE HERWAARDERING PAARDENRECTOR EN REGELGEVING INZAKE SPELEN EN (SPORT)WEDDENSCHAPPEN

ACTIE 10

"De paardenrennen in Vlaanderen zitten in een diepe crisis. De inkomsten uit de weddenschappen lopen terug, de sector stapelt de verliezen op waardoor organisatoren van paardenkoersen hun prijzengeld moeten verlagen. En omdat de paardenrennen nagenoeg niks meer opleveren, wordt het steeds minder interessant om renpaarden te fokken. Om deze evolutie een halt toe te roepen en te zoeken naar oplossingen, heeft de sector zich gegroepeerd in een vzw Vlaamse Federatie voor Paardenwedrennen (VFP)."

ACTIE 13

"Er bestaat vandaag een taks op spelen en weddenschappen. Deze taks is gegroeid vanuit de weddenschappen die op de renbanen – via de erkende gokmaatschappijen (LADBROKE, PMU, bookmakers...) – georganiseerd werden. Op de inleggelden werd aan de basis een taks geheven, zodat de winsten uit dit gokken, voor de winnaars niet meer belastbaar zouden zijn. Het gaat dus over weddenschappen op de renbanen met paarden. De opbrengst hangt af van de gespeelde inzet, van de kans op wie de wedren wint en van de gespeelde variabele coëfficiënt die permanent wijzigt naar gelang de inzetten. De winst hangt dus van diverse externe factoren af. Deze weddenschappen worden georganiseerd door organisaties die van de Kansspelcommissie een vergunning hebben gekregen. In sommige regio's zijn belastingcontroleurs werkzaam die VLP-organisatoren van paardenwedstrijden (jumping, dressuur, menen, eventing...) ambtshalve taxeren op de inschrijfgelden die sportbeoefenaars forfaitair dienen te betalen om hun sport te beoefenen. Deze controleurs vragen ook om een waarborg (zoals voorzien in de voorwaarden om weddenschappen te mogen organiseren) vooraf te deponeren bij de waarborg- en depositokas. Deze invorderingen blijken evenwel zeer lokaal. Ook andere erkende sportfederaties die inleggelden vragen voor sportwedstrijden (tennis, motorcross, golf, ...) zouden hier amper of niet mee geconfronteerd worden. Er bestaan dus grote verschillen en onduidelijkheden. Daarom vragen de sportfederaties verduidelijking inzake deze problematiek."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

In 2011 werd grondig overleg gepleegd met de sector van de paardenwedrennen, waarvoor via een beheersovereenkomst gewerkt werd aan een oplossing.

In 2012 en 2013 werd dit overleg verdergezet, doch, mede ingevolge interne verdeeldheid in de sector van de paardenwedrennen, werd nog geen finale oplossing gevonden.

In 2013 verleenden het Vlaams Paardenloket en de "Stichting voor paarden in nood" hun medewerking aan de EquiAwards, een event om de paardenwedrennen meer onder de aandacht te brengen.

Bovendien werd de heropleving van de sector tijdens dat jaar ook echt duidelijk.

In 2012 vloede er door de samenwerking tussen de Belgische vergunninghouders F1 en de Franse PMU een bedrag van 605.877 euro terug naar de paardenrenverenigingen. Ongeveer 86% van deze herverdeling werd aangewend om het prijzengeld, en aldus de aantrekkelijkheid van de koersen, te verhogen. In 2013 vloede tijdens de eerste 9 maanden reeds 745.710 euro terug naar de sector. De cijfers werden bekend gemaakt door de Kansspelcommissie, die bevestigt dat het nu duidelijk is dat de heropleving van de rensector vorm begint te krijgen. De heropleving van de paardenrensector was één van de centrale actiepunten van het Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, een initiatief van minister-president Peeters.

De terugvloeï van ingezette middelen uit spelen op buitenlandse paardenrennen was één van de hoekstenen van de nieuwe kansspelwet die in 2010 van kracht werd. Hierdoor werden de renbanen beloond voor de organisatie van aantrekkelijke wedstrijden. De Vlaamse regering heeft dit beleid nog versterkt door vanaf 2011 ook de fiscaliteit op weddenschappen op paardenrennen te harmoniseren en te vereenvoudigen.

Al deze initiatieven wierpen hun vruchten af. Dat bevestigt ook de Kansspelcommissie, die instaat voor het toezicht en de verdeling van de middelen uit buitenlandse weddenschappen op Belgische rennen. De middelen gaan rechtstreeks naar de 6 renverenigingen in ons land. Daarvan zijn er 5 actief in Vlaanderen.

De verdeling tussen de verschillende renverenigingen wordt gebaseerd op het aantal ingerichte rennen. In 2013 werden 699 van de 1178 rennen in Vlaanderen georganiseerd, door de renverenigingen van Kuurne, Waregem, Tongeren en Oostende. Dit impliceert dus dat er 60% van het te herverdelen bedrag naar de Vlaamse rensector gaat. De Kansspelcommissie bevestigt dat er voor de eerste 9 maanden van 2013 al 745.710 euro is teruggevloeï naar de sector. Voor de Vlaamse renverenigingen betekent dat ruim 363.000 euro in 2012 en voor 2013 nu reeds 447.000 euro. Volgens de Kansspelcommissie zal het totaalbedrag voor 2013 nog een stuk hoger liggen. Ook in 2014 en 2015 ging 60% van de opbrengsten naar de Vlaamse rensector.

Het economisch onderzoek gevoerd door het departement Landbouw en Visserij bevestigde het economisch belang van de rensector anno 2015.

Ingevolge de met PMU Frankrijk afgesloten samenwerking is de druk vanuit de sector voor een Vlaamse regeling afgenomen. De sector heeft in zekere zin een modus vivendi gevonden en de crisis afgewend. Sedert werden geen verdere initiatieven genomen voor het uitwerken van Vlaamse regelgeving.

Conclusie

Acties 10 en 13: In functie van de uitbouw van een actief werkende Vlaamse Federatie voor Paardenwedrennen blijft een adequate Vlaamse regelgeving ontbreken. Dit zou een hefboom kunnen vormen voor de verdere ontwikkeling van de sector.

k. ACTIE 11: OVERLEG EN SENSIBILISERING MET FOD VOLKSGEZONDHEID EN LANDBOUW EN HET FAVV

"Ingevolge de mondiale opwarming van het klimaat is het niet langer ondenkbaar dat ook in Vlaanderen paarden geconfronteerd worden met de uitbraak van (tropische) paardenziektes. Dergelijke ziektes die tot voor tientallen jaren totaal onbekend waren in Europa, verdienen meer en meer onze aandacht. Deze ziektes komen steeds dichterbij ons, onder meer als gevolg van intenser verkeer en interactie tussen de continenten. Indien een dergelijke ziekte uitbreekt, zal het verkeer en de handel in paarden, het transport en het gebruik ervan gedurende een bepaalde periode moeten worden stilgelegd. Dit zal een zeer groot economisch verlies inhouden. Het is van groot belang dat er snel en adequaat kan opgetreden worden. Daarom is het cruciaal dat de overheid zo snel mogelijk gepaste maatregelen kan nemen bij de uitbraak van dergelijke ziektes."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

A. OVERLEG TUSSEN FOD VOLKSGEZONDHEID EN FOD LANDBOUW – FAVV MET ALS DOEN HET OPSTELLEN VAN EEN DRAAIBOEK BIJ UITBRAAK VAN EEN TROPISCHE PAARDENZIEKTE

In nauwe samenwerking met de vzw Belgische Confederatie van het Paard (BCP) pleegde vzw Vlaams Paardenloket overleg met CODA. Daarnaast werkte het loket via de technische werkgroep binnen de BCP, aan een aanspreekpunt bij uitbraak van besmettelijke ziekten – Dit in samenspraak met de FOD Volksgezondheid en het FAVV. Dit meldpunt kreeg de naam "Equi Focus Point Belgium" (EFPB). In 2013 werden het bestaan van EFPB aangekondigd via een nieuwsbrief en een uitgebreide toelichting op de "Infovoormiddag Houden en Verzorgen van Paarden". Daarna werden reeds diverse meldingen online geplaatst. PaardenPunt Vlaanderen nam deze actie over.

Conclusie

Actie 11.1. vereist voortdurende opvolging. Het meldpunt, dat strikte procedures volgt, is een feit. Deze procedures zullen proefondervindelijk geoptimaliseerd en in een draaiboek vastgelegd moeten worden.

B. SENSIBILISERING SEMINARIE 'EMERGING DISEASES BIJ PAARDEN'

Dit seminarie werd in 2009 georganiseerd op Flanders Horse Expo. In de daaropvolgende jaren organiseerde het Vlaams Paardenloket nog een aantal lezingen rond dit onderwerp (infovoormiddagen, sectordagen,...). Daarnaast trachtte het loket paardenhouders en overheden ook via haar website, nieuwsbrieven, facebookpagina,... te sensibiliseren. PaardenPunt Vlaanderen nam deze actie over. Vooral Rhinopneumonie blijft zorgen baren.

Conclusie

Actie 11.2. vereist permanente opvolging. Sensibilisering rond dit thema is van groot belang en kan enkel effect hebben indien de boodschap regelmatig herhaald wordt. Bovendien vallen er vaak nieuwe evoluties te melden.

C. OVERLEG MET DE SECTOR BIJ DE VOORBEREIDING VAN NIEUWE REGELGEVING INZAKE IDENTIFICATIE EN REGISTRATIE EN INZAKE DIERENWELZIJN

Centrale gegevensbank - Regelgeving identificatie.

Teneinde de Belgische reglementering in overeenstemming te brengen met de Europese Verordening 504/2008 werden er door het 'Koninklijk besluit van 26 september 2013 betreffende de identificatie en de encodering van de paardachtigen in een centrale gegevensbank', enkele fundamentele wijzigingen aangebracht aan de bestaande reglementering.

Er verschenen in 2014 ook nieuwe omzendbrieven rond de controle van de identificatie van paarden door de slachthuizen en rond de bepalingen specifiek van belang voor paardenhandelaars. Deze problematiek werd door het Vlaams Paardenloket actief opgevolgd en nieuwe voorschriften worden ook stipt gecommuniceerd via de website, zo ook de omzendbrief van 3.4.2014 betreffende verplichtingen van paardenhandelaars, de uitsluiting voor menselijke consumptie ingevolge laattijdige identificatie, nieuwe regels rond het toevoegen van de bijlage "medische behandelingen".

Met de werkgroep paard wordt er hierover regelmatig overleg gepleegd met de bevoegde administraties van de FOD Volksgezondheid en het FAVV.

Voor 2016 kwam er een vernieuwd KB identificatie en vernieuwde informatica voor het beheer van de centrale gegevensbank. Tevens werden de tarieven aangepast en werd gewerkt aan vernieuwde kaften voor de stamboekpaspoorten.

Weidedieren

In 2010 werkte vzw Vlaams Paardenloket binnen de werkgroep weidedieren aan een advies voor de Raad voor Dierenwelzijn rond paarden op de weide. Er werd consensus bereikt over een advies tot een beperkte wetgevende ingreep en over een aantal door de paardenhouders te respecteren richtlijnen bij het houden van paarden op de weide. Deze richtlijnen zijn bedoeld als informatie voor de sector, de brede bevolking die niet altijd de kennis heeft van de werkelijke behoeften van paarden en tenslotte ook als handleiding voor de overheidsdiensten die bevoegd zijn voor de controle op het nakomen van de regelgeving inzake dierenwelzijn. Na de opstelling van het advies en de richtlijnen communiceerde het Vlaams Paardenloket hier meermaals per jaar over via onder andere de website en de nieuwsbrief. Deze informatie werd veelvuldig overgenomen door de hippische media.

In 2012 verleende vzw Vlaams Paardenloket haar expertise aan een doctoraatstudie die in opdracht van de FOD Volksgezondheid – Inspectie Dierenwelzijn rond dit thema werd uitgevoerd. Daarnaast zocht het loket via haar nieuwsbrief naar paardeneigenaars die hun medewerking wilden verlenen aan de studie. Deze oproep genereerde verbluffend veel reacties.

Vanaf 10 januari 2013 moeten paarden op de weide ofwel opgesteld kunnen worden ofwel beschikken over beschutting (natuurlijk of een schuilhok). Het Vlaams Paardenloket stuurde hierover een uitgebreide communicatie rond die overgenomen werd door de meeste hippische media.

Kermispony's

Hoewel binnen de raad voor dierenwelzijn hierover een advies werd geformuleerd dat een kader schept voor het gebruik van kermisponys, blijven deze op het terrein onder druk liggen, ook wanneer de exploitanten zich aan alle voorschriften houden.

PaardenPunt Vlaanderen verleent ad hoc advies teneinde daarbij tot concrete en werkbare oplossingen te komen.

Vorbereiden Koninklijk besluit tot vaststelling van de veterinairerechtelijke voorschriften voor de handel en de invoer van sperma, eicellen en embryo's van paardachtigen en tot vaststelling van de voorschriften voor spermacentra, spermaopslagcentra, embryoteams en embryoproductieteams, alsmede de voorschriften voor als donor fungerende paardachtigen.

Het Vlaams Paardenloket werkte mee aan het uitwerken van een nieuw KB, waarbij de sector bij de voorbereiding door het FAVV zeer uitdrukkelijk werd betrokken.

Nieuw Koninklijk Besluit rond transport, verzamelen en verhandelen landbouwhuisdieren

Op 8 juli 2014 is een nieuw KB "Transport" verschenen: het "Koninklijk Besluit van 10 juni 2014 betreffende de voorwaarden voor het vervoer, het verzamelen en het verhandelen van landbouwhuisdieren".

Dit KB, dat een besluit uit 1999 vervangt, beschrijft de regels voor het commercieel vervoer, het verhandelen en verzamelen van landbouwhuisdieren en de voorwaarden waaraan verzamelcentra en handelaarsstallen moeten voldoen. Het legt ook de regels vast voor het organiseren van lokale markten, veilingen en verzamelingen van landbouwhuisdieren zonder commercieel doel.

Het Vlaams Paardenloket heeft o.a. door communicatie via een nieuwsbrief de sector gesensibiliseerd betreffende nieuwe voorschriften ingevolge dit KB.

Bij de totstandkoming van dit KB was de sector niet betrokken, waardoor achteraf geredimeerd moet worden. Hieraan heeft het Vlaams Paardenloket actief meegewerkt.

De desbetreffende info werd ook via de website gecommuniceerd.

Advies van de raad voor dierenwelzijn rond de erkenning van asielen

Binnen de raad voor dierenwelzijn, werd rond dit onderwerp een werkgroep samengesteld, waarvan decaan van de faculteit diergeneeskunde van de UGent en voorzitter van het Vlaams Paardenloket Frank Gasthuys voorzitter was en Jan De Boitselier, manager van het Vlaams Paardenloket lid was.

Er werd een voor beleid naar de toekomst in de intussen geregionaliseerde materie dierenwelzijn uitvoerig advies opgesteld.

Dit advies werd door het Vlaams Paardenloket gecommuniceerd op de website.

L. ACTIE 12 – UPDATEN EN ACTUALISEREN VAN DE VERKEERSREGELGEVING

"Heel wat ruiters en menners zijn onvoldoende vertrouwd met de regelgeving die specifiek betrekking heeft op het verkeer met rijdieren en het vervoer van paarden. Gelukkig komen ongevallen met paard en koets, in vergelijking met andere verkeersongevallen, zelden voor. Desondanks zijn bij ongevallen de gevolgen soms niet te overzien.

Daarom is het nuttig dat iedereen op de hoogte is van de verkeersreglementering, zowel de ruiters en menners, alsook de andere weggebruikers. Doel is de veiligheid van alle weggebruikers maximaal te garanderen.

Vandaag bestaat reeds een "Wegcode voor ruiters en menners – Met paard en rijtuig onderweg" waarin de wegcode, de wegverkeerswet, het rijbewijs, het vervoer van rijdieren, de reglementering omtrent de aanhangwagens en de aansprakelijkheidsproblematiek, zijn opgenomen. Dit boek is vanuit een juridisch oogpunt opgesteld.

Om ervoor te zorgen dat alle betrokkenen voldoende op de hoogte zijn van de verkeersreglementering, dient de verkeersregelgeving op een toegankelijke manier gecommuniceerd te worden.

Daarnaast is het ook nodig een aantal bepalingen in de wetgeving te actualiseren. Zo gaat het bijvoorbeeld niet langer op, om met een lampje vooraan en een kaars achteraan, met een koets rond te rijden. Toch is men vandaag de dag op deze manier nog steeds in orde met de verkeerswetgeving. Binnen het huidige drukke verkeer is het noodzakelijk dat koetsen gekeurd worden, zij schijfremmen hebben en van een elektrische verlichting voorzien zijn. Daarom vraagt de sector dat de verkeersreglementering gescreend zou worden voor wat de regelgeving met impact op paarden betreft en dat de regelgeving, waar nodig, zou aangepast worden aan de noden van vandaag."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

Het overleg met de bevoegde overheidsdiensten rond de actualisering van de verkeersregelgeving is afgerond, doch het blijft wachten op de aangekondigde aanpassingen aan de Wegcode. Indien de aanpassingen worden doorgevoerd is het de bedoeling om een ge vulgariseerde brochure uit te geven met de basisregels uit de Wegcode voor ruiter en menner. Voorlopig is dit echter nog niet gebeurd. In mei 2013 werden wijzigingen doorgevoerd aan de regels voor bijvoorbeeld de MTM en het rijbewijs. Gezien het Vlaams Paardenloket ook reeds een dialoogdag rond transport organiseerde, beschikte het loket dus over heel wat nieuwe info rond dit onderwerp. Op de vernieuwde website werd een geüpdatet dossier geplaatst.

In het kader van de (verkeers)veiligheid lanceerde vzw Vlaams Paardenloket de campagnes "Hou jezelf in toom" en "Paard op de baan? Kalm aan!" en "Val op in het verkeer | Goed geEQUipeerd de baan op". Hierover leest u gedetailleerde informatie in de jaarverslagen.

Conclusie

Actie 12 ligt stil aangezien het overleg rond is maar de regelgeving nog niet werd aangepast door de bevoegde overheidsdiensten. In tussentijd focust PaardenPunt Vlaanderen op sensibilisering.

m. ACTIE 13: TAKS OP SPELEN EN WEDDENSCHAPPEN

ZIE HIERBOVEN (ACTIE 10).

n. ACTIE 14 – AANPASSEN KUSTCODEX

"Paardrijden op het strand is iets waar vele ruiters van dromen. Vlaanderen beschikt gelukkig over een kustlijn van bijna 70 kilometer. Iedereen is er zich intussen van bewust dat er op bepaalde ogenblikken van het jaar (bijv. tijdens de grote vakantie) niet onbeperkt op het strand mag gereden worden en iedereen weet intussen ook dat alle verkeer met paarden en rijdieren in het ganse duinengebied verboden is en dat er steeds zo dicht mogelijk tegen de waterlijn moet gereden worden.

Het vraagt echter al heel wat meer onderzoekswerk om de data te achterhalen vanaf dewelke er niet meer mag gereden worden op het strand alsook wanneer die regeling precies ingaat. Of hoe zit het met het rijden in de daartoe speciaal aangelegde duinpaden? Moeten de paarden overal voorzien zijn van een identificatienummer? De reglementering hierrond is zeker niet uniform over de ganse kustlijn. Zij verschilt van kustgemeente tot kustgemeente. Dat heeft voor gevolg dat elke ruiter die met zijn of haar paard het strand wil betreden, zich vooraf eerst grondig moet informeren bij de respectievelijke gemeente(n), wil hij/zij volgens de geldende regels paardrijden en aldus een verbalisatie voorkomen.

Een poging om een uniform gemeentelijk reglement (kustcodex) uit te werken met de betrokken gemeentebesturen geldig over de ganse kustlijn, heeft reeds in het verleden plaatsgevonden. De sector vraagt om het overleg terug aan te gaan met als doel een uniforme regelgeving voor de ganse Vlaamse kust uit te werken."

Om te kunnen genieten van een deugdgedoende rit op het strand moeten enkele regels in acht genomen worden: Zo dicht mogelijk bij de waterlijn rijden, dragen van een identificatieplaat, respecteren van verboden zones, periodes en/of tijdstippen,...

Helaas verschillen deze regels van kustgemeente tot kustgemeente. Dat betekent dat iedereen die met een paard het strand wil betreden heel wat opzoekingswerk moet verrichten om verbalisaties te vermijden.

In het Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij (2009) werd daarom vooropgesteld om een zogenaamde 'Kustcodex' uit te werken met een uniforme regelgeving voor de gehele kustlijn. Het Vlaams Paardenloket organiseerde daartoe overlegmomenten met de verschillende badsteden maar moest helaas vaststellen dat ze niet bereid waren om hun regels aan te passen.

Om toch tegemoet te komen aan de noden van de paardenliefhebbers – en alsnog uitvoering te geven aan het Actieplan – stelde het Vlaams Paardenloket in 2012 de brochure 'Ruiter- en mentoerisme aan de Vlaamse Kust' samen. Deze brochure lijst per kustgemeente alle regels op om het strand met een paard te betreden. Natuurlijk worden ook de regels voor de duingebieden en het verdere grondgebied van de verschillende badplaatsen besproken. Daarnaast krijgt de lezer een overzicht van alle men- en ruitersporen in de verschillende kustgemeenten. In de zomer van 2013 was dit één van de meest gedownloade documenten op de website.

In 2014 contacteerde het Vlaams Paardenloket de kustgemeenten de vraag om de informatie in de brochure na te lezen en eventuele aanpassingen door te sturen. De vernieuwde brochure kwam in 2015 online.

Conclusie

Actie 14 vereist permanente opvolging. Gezien een kustcodex niet tot de mogelijkheden behoorde, stelde het Vlaams Paardenloket een brochure op die regelmatig up-to-date gezet moet worden. PaardenPunt Vlaanderen werkte in 2016 een oplijsting uit van het hippisch toerisme in Vlaanderen, met bijzondere aandacht voor de mogelijkheden aan de kust.

o. ACTIE 15: NIEUWE MAATREGEL VOOR DE PAARDENHOUDERIJ IN KADER VAN HET PDPO

"Het PDPO is van groot belang voor de leefbaarheid van het platteland en van de landbouwsector in Vlaanderen. Het omvat maatregelen die de landbouwsector en het platteland op economisch, ecologisch en socio-cultureel vlak moeten versterken.

Aangezien de paardenhouderij in Vlaanderen als een belangrijke economische drager van het platteland wordt beschouwd, zal er een initiatief genomen worden om binnen as 3 en as 4 van het PDPO een maatregel uit te werken die specifiek is gericht op het stimuleren van de paardenhouderij. Jaarlijks worden in de 5 Vlaamse provincies oproepen gelanceerd.

In totaal bedraagt het budget (Europa, Vlaanderen en de provincies samen) voor de totale periode van het PDPO II (2007-2013) meer dan 72 miljoen euro."

(Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij, 2009)

De paardenhouderij valt niet weg te denken uit het Vlaamse platteland. De sector kan zeker en vast een mooie meerwaarde bieden aan deze omgeving, maar spijtig genoeg lukt dat niet altijd. Ook de overheid gelooft dat paarden de verdere ontwikkeling van het platteland duurzaam kunnen ondersteunen. Dit is niet altijd even gemakkelijk omdat hippische projecten vaak op een hoge financiële muur botsen of een negatief effect hebben op het uitzicht van het landschap. In 2010 werden daarom twee belangrijke steunmaatregelen in het leven geroepen die de paardenhouderij willen stimuleren en er zo voor trachten te zorgen dat het Vlaamse platteland verder duurzaam evolueert:

- Ontwikkeling van de paardenhouderij als nieuwe economische drager op het platteland
- De verhoging van de omgevingskwaliteit via sensibiliserende en informatieve acties rond paardenhouderij

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) staat in voor de financiële aspecten van deze subsidies en koppelt de vooruitgang en andere belangrijke informatie terug naar Vlaanderen en Europa. De steun moet aangevraagd worden via de provincies.

Het is niet continu mogelijk om kandidaturen in te dienen maar enkel wanneer de provincie een oproep lanceert om dit te doen. VLM leverde in 2010 informatie aan omtrent enkele nieuwe PDPO-maatregelen. Deze werden verwerkt in het dossier "Overheidssteun in de Vlaamse Paardensector" en gepubliceerd op de website.

Via de website en als antwoord op desbetreffende vragen werd deze informatie verspreid.

Gezien er echter zeer beperkte respons kwam op de PDPO II – paarden(sub)maatregelen, kregen deze geen verderzetting binnen PDPO III.

Binnen de PDPO III - maatregel 'omgevingskwaliteit', opvolger van het huidige as 3, kan er nog steeds gewerkt worden aan de verbetering van toeristische activiteiten m.b.t. paardensector (bijv. ruiter- en menroutes) en aan de landschapsinpassing van paardenhouderijen. Elk project dient ook te voldoen aan het provinciale plattelandsbeleidsplan.

Vanuit het Vlaams Paardenloket en intussen PaardenPunt Vlaanderen wordt ondersteuning geboden aan een project met de regionale landschappen voor de provincie Antwerpen rond "paard en landschap" dat opstartte in 2015.

In 2015 en 2016 werd door het Vlaamse Paardenloket en PaardenPunt Vlaanderen constructief samengewerkt met de Regionale Landschappen.

Conclusie: Actie 15 dient steeds opgevolgd te worden wanneer een nieuw PDPO zich aanmeldt.

p. **ACTIE 16: UITBOUW VAN EEN VLAAMS PAARDENLOKET**

"Doorheen de dialoogdagen is duidelijk geworden dat binnen de paardensector een grote nood bestaat aan informatie. Momenteel is er in Vlaanderen geen aanspreekpunt waar de paardenhouder met zijn specifieke vragen of noden terecht kan. Maar ook bij de overheid is er een tekort aan informatie over de paardenhouderij. Zo is het voor de overheid niet altijd even duidelijk wie zij dient aan te spreken met betrekking tot onderwerpen die een impact hebben op de paardenhouderij. Vanuit de sector is er duidelijk vraag naar zo'n eenduidig aanspreekpunt.

Om aan deze verzuchtingen tegemoet te komen, groeide bij de sector tijdens de dialoogdagen het voorstel een Vlaams Paardenloket op te richten dat enerzijds als partner van de sector en de overheid kan optreden en anderzijds ook kan instaan voor advisering en informatieverstrekking. Zowel de overheid, de sector, alsook de talrijke individuele paardenliefhebbers, hebben alle belang bij de oprichting van een Vlaams Paardenloket.

Voor de operationalisering van het paardenloket zullen een 3-tal personeelsleden instaan. Belangrijk is dat naast het paardenloket de Vlaamse Confederatie van het Paard (VCP) blijft optreden als spreekbuis of belangenverdediger voor de volledige sector terwijl de individuele organisaties bevoegd blijven voor de onderwerpen die betrekking hebben op hun eigen werking. Dit betekent dat voor de vele aspecten die betrekking hebben op de volledige sector (milieuwetgeving, ruimtelijk ordening, dierenziektenbestrijding, BTW,...) de VCP de koepel is waarbinnen de afstemming van de sector plaatsvindt. Nadien treedt de VCP als spreekbuis op en

verdedigt zij indien nodig de belangen van de sector. De sector vraagt dat er op termijn een algemene erkenning komt van de VCP en niet enkel voor het luik fokkerij.”

Het Vlaams Paardenloket werd opgericht in 2009. Het voert de doelstellingen uit die eraan toegewezen werden in het Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij. Daarnaast heeft het door de jaren heen, heel wat bijkomende acties, projecten en functies op zich genomen. Inmiddels is het loket onmisbaar geworden voor zowel de sector als de betrokken overheden. In functie van het verduurzamen en integreren van de ondersteuning aan de paardensector werd in 2015 en 2016 uitgewerkt tussen Vlaams Paardenloket en Vlaamse Confederatie van het Paard, met als resultaat de vzw PaardenPunt Vlaanderen.

In 2016 was er de verhuis naar het nieuw adres te Heverlee. De fusie bracht niet alleen een nieuwe locatie mee, er kwamen ook aanpassingen aan de nieuwe huisstijl, aanpassing van het Arbeidsreglement, loonharmonisatie ...

Conclusie

Actie 16 vereist verdere permanente opvolging.

q. BIJKOMENDE ACTIES

In de volgende jaren zal de hierboven beschreven werking zo uitgebreid mogelijk worden verdergezet:

- Aanwezigheid op beurzen
- Organisatie van evenementen
- Beantwoorden van vragen
- Ondersteuning van de paardensector en de bevoegde overheden (analyse en advies)
- Voeren van (sensibiliserings-)campagnes binnen en buiten de sector
- Communicatie via de website en Facebookpagina's
- Nieuwsverspreiding
- Uitvoering van de toegewezen punten van het Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij
- Uitvoering van de toegewezen punten van het Vlaams Plattelandsbeleidsplan
- Stichting voor paarden in nood
- Equilabel
- ...

Daarnaast maakt PaardenPunt Vlaanderen graag werk van een groot aantal nieuwe (vernieuwde) initiatieven en/of projecten. Hieronder volgen enkele mogelijkheden.

A. BESTAANDE CAMPAGNES EN PROJECTEN VERDER UITBOUWEN

Paard op de baan? Kalm aan!

- Herbekijken van een mogelijke samenwerking met het BIVV
- Evaluatie effectiviteit spandoekencampagne
- Medewerking gemeenten optimaliseren
- Wedstrijd op sociale media
- Stickeractie
- ...

Hou jezelf in toom | Val op in het verkeer – Goed geëquipeerd de baan op

- De posters met de gedragswijzer zijn nagenoeg uitgeput. Het is dus niet uitgesloten dat er een nieuwe versie gedrukt wordt. De update zal het respect voor de natuur en het dragen van een ruitershelm beter benadrukken. Deze posters kunnen ook volledig herbekeken worden en een nieuwe invalshoek krijgen. Deze kunnen bijvoorbeeld bijvoorbeeld omgevormd worden tot een model van huisreglement dat eveneens in het kader van het Equilabel naar voren geschoven kan worden.
- Voorzien van roll-up banners voor erkende organisaties binnen de paardensector die hier interesse voor hebben (bijvoorbeeld LRV-VVR)
- De reeds ontworpen deelcampagne rond zichtbaarheid optimaal aan bod laten komen
- ...

De vijf geboden bij de aankoop van een paard

De brochure "de vijf geboden bij de aankoop van een paard" werd al zeer intensief verdeeld via hippische bladen, beurzen, dierenartsen, organisaties,... Toch blijft het de boodschap om de nieuwelingen in de paardenwereld te bereiken. Dit zijn bijvoorbeeld ouders van "paardengekke" kinderen die zelf geen ervaringen hebben in de sector, beginners die les volgen op maneges, ... Deze doelgroep is zelden aangesloten bij een organisatie, komt niet altijd met dierenartsen in contact, leest waarschijnlijk geen hippische magazines,... Daarom moet gezocht worden naar alternatieve methoden om deze mensen te bereiken:

- Ruitersportzaken
- Maneges en pensionstallen
- Cursussen paardenhouderij
- Amikadag op Jumping Mechelen
- Zoekertjeswebsites zoals Kapaza
- ...

Ook de "Databank voor moederloze veulens en pleegmoeders" en het "Online ABC van de hippische opleidingen" worden elk jaar opnieuw in de aandacht geplaatst. De databanken zelf zullen voortdurend verbeterd worden.

B. WEBSITE EN SOCIALE MEDIA UITBREIDEN EN VERSTERKEN

- Optimalisering bezoekerswerving via doorverwijzende sites en sociale media
- Verbetering resultaten Youtube-kanaal
- Evaluatie en optimalisering bannering
- Uitbreiding pagina links
- Optimalisering zoekmodule
- Evaluatie en herwerking dossiers met dalende populariteit
- Verhoging aantal leden algemene pagina Vlaams Paardenloket
- Toevoegen van een definitiedatabank, wanneer de BKD's afgewerkt zijn
- Blijvend toevoegen en updaten van dossiers
- ...

C. EVENEMENTEN

Naast de organisatie van dialoogdagen en een sectordag, kan PaardenPunt Vlaanderen werk maken van een "road trip" doorheen de meest interessante Vlaamse provincies. Een bepaalde

doelgroep wordt uitgenodigd op enkele interessante bedrijven/locaties in de streek. Er is eventueel ruimte voor enkele presentaties. Limburg zou daarbij eerst aan bod kunnen komen. Het Vlaams Paardenloket heeft er in het verleden nog geen eigen evenement ingericht en de provincie heeft bovendien erg veel te bieden:

- Deze provincie begon als eerste met de uitwerking van een innovatief en uitgebreid ruiternetwerk. Hiervoor werd bovendien zeer actief promotie gevoerd.
- In Limburg (en intussen ook Oost-Vlaanderen) werden met ondersteuning van het Vlaams Paardenloket brochures uitgewerkt rond "paard en landschap", met aandacht voor streekeigen inrichting van hippische accommodaties. Geïnteresseerden kunnen gratis beroep doen op een gespecialiseerd landschapsarchitect.

- Heel wat succesvolle paardenbedrijven zijn geworteld in Limburg:
 - Jos Lansink
 - Dorperheide - Familie Philippaerts
 - Stoeterij Zangersheide

D. INTERNATIONALE PROMOTIE VLAAMSE SPORTPAARDEN

In de komende jaren zal het project rond de internationale promotie van Vlaamse sportpaarden opgevolgd worden. Het Vlaams Paardenloket werkte een actieplan uit voor de promotie van onze Vlaamse sportpaarden en organiseerde een dialoogdag rond het thema. De promotionele mogelijkheden dienen verder uitgewerkt te worden. Ook rond het faciliteren van randvoorwaarden, zoals de visa voor buitenlandse ruiters en sporttechnische sportbegeleiders en het gelijk leggen van de lat met de ons omliggende buurlanden wat betreft btw moet nog werk verricht worden. Wat de internationale promotie van Vlaamse sportpaarden betreft, is een globale aanpak essentieel. De sector moet hier met vereende krachten naar buiten komen.

Op de website staat een uitgebreid dossier rond de waarde, sterkten, successen,... van de Vlaams paardenhouderij. Voor 2017 wordt een nieuwe dialoogdag voorzien om actie tenemen teneinde de koppositie als paardenregio van Vlaanderen te bestendigen en te versterken

E. PROJECT PAARDENKRACHT

Het Belgisch Trekpaard heeft een roemrijk verleden en trok ooit letterlijk en figuurlijk onze economie. Op dit ogenblik komt het voorbestaan van dit ras met wereldfaam in het gedrang, reden waarom de Vlaamse overheid steunmaatregelen uitwerkte ter ondersteuning van de fokkerij van het Belgisch Trekpaard en het Vlaams Paard. Om het voortbestaan van onze roemrijke trekpaarden te vrijwaren is het essentieel dat ze een bestemming krijgen. Steden en gemeenten kunnen het trekpaard inzetten als trekkracht voor huisvuilophaling en groenbeheer. Ook in natuur- en bosgebieden is een rol weggelegd voor het trekpaard bij begrazingsprojecten, het boomslepen en ecologisch maaien. Dit kan gekoppeld worden aan een sociaal tewerkstellingsproject.

F. OPLEIDINGS- EN BEROEPSPROFIELEN

In de voorbije jaren werd reeds heel wat vooruitgang geboekt. Zowel Competentfiches (SERV) als beroepskwalificatiedossiers met betrekking tot de paardensector zagen het licht. In de komende

jaren zullen de eerste BKD's ingediend worden ter erkenning en zullen nog wat nieuwe hippische BKD's ontwikkeld dienen te worden.

Van daaruit kan verder gewerkt worden aan de verbetering van het onderwijsaanbod (landbouwonderwijs, toeristische aspecten,...). Het Vlaams Paardenloket zou ook nauw betrokken blijven bij de verdere evolutie van de Competentfiches en deze trachten beter af te stemmen op de hippische sector.

Bij de opstelling van de BKD's en competentfiches zal maximaal rekening gehouden met de reeds opgestelde definities binnen de Vlaamse Paardensector.

PaardenPunt Vlaanderen zette deze actie in 2016 verder.

G. EQUILABEL: KWALITEITSBEVORDERING VAN MANEGES EN PENSIONSTALLEN

NAVEMA en Syntra benaderden het Paardenloket in 2011 met de vraag om hun oude kwaliteitslabel voor maneges en pensionstallen nieuw leven in te blazen.

Het vroegere systeem, het uitdelen van een bepaald aantal sterren op basis van een locatiebezoek en gestandaardiseerde checklist, werd echter niet bij alle verenigingen onverdeeld positief geëvalueerd. Een bevraging van maneges wees daarnaast uit dat slechts de helft van hen geïnteresseerd was om weer deel te nemen.

In 2012 werkte het Vlaams Paardenloket een zeer gedetailleerd voorstel uit voor een mogelijk kwaliteitslabel. Het voorstel is gebaseerd op een uitgebreide enquête, een grondig literatuuronderzoek en verschillende gesprekken met stakeholders. In 2013 vond een dialoogdag rond dit thema plaats en in 2014 werd uiteindelijk het Equilabel gelanceerd. In 2015 schreven ruim 80 bedrijven zich in, zodat dit initiatief onmiskenbaar een groot succes blijkt te hebben. In de komende jaren zullen de labels verder uitgereikt en het project gepromoot moeten worden. In 2017 zal PaardenPunt Vlaanderen de criteria aanpassen met het oog op een voortdurende duurzame kwaliteitsverbetering van de sector.

H. JAAGPADEN

Vzw Vlaams Paardenloket kreeg massale reacties toen zij via de nieuwsbrief opriep om haar op de hoogte te stellen van jaagpaden die in aanmerking kunnen komen voor hippische recreatie. Al deze reacties, locaties, waterlopen... werden geklasseerd, opgelijst en in kaart gebracht. In de volgende jaren zal vzw PaardenPunt Vlaanderen verder de mogelijkheden bespreken met de NV Waterwegen en Zeekanaal en de NV De Scheepvaart om zo een aantal jaagpaden toegankelijk te maken voor ruiters en/of menbers. Ook de provincies en toeristische diensten worden hierbij betrokken.

I. STICHTING VOOR PAARDEN IN NOOD

De "Stichting voor paarden in nood" blijft een belangrijk project voor vzw PaardenPunt Vlaanderen. Naast het onderhouden van de website, het "promoten" van adoptiepaarden, sensibilisering en dergelijke meer kunnen inzamelingsprojecten op touw gezet worden. Met de inspectie Dierenwelzijn wordt overleg gepleegd teneinde te komen tot een efficiënte aanpak van paardenverwaarlozing. Het Vlaams Paardenloket werkte ook mee aan erkenningscriteria voor opvangcentra. De verdeling van de steun via de stichting werd hierop afgestemd.

Daarnaast dient gewerkt te worden aan een vereenvoudiging en optimalisering van paardenadopties. Bezoekers van de website zijn erg geïnteresseerd in het adopteren van paarden maar er zouden nog meer adopties moeten plaatsvinden. Het onevenwicht tussen in en out bij de asielen dient weggewerkt te worden.

In 2017 wordt gewerkt aan het herplaatsen van paardachtigen.

J. BROCHURES

- Verzamelen, toegankelijk maken en promoten van bijkomende nuttige brochures
- Actualiseren van bestaande brochures
- Opstelling van nieuwe brochures al naargelang de noden van het moment
- Opstelling van een brochure rond de wegcode
- Inzetten op duurzame, digitale brochures in plaats van drukwerk.

K. HANDEL EN INVOER VAN SPERMA, EICELLEN EN EMBRYO'S VAN PAARDACHTIGEN

KI-centra worden geconfronteerd met verschillende problemen. Deze hebben bijvoorbeeld verband met het afleveren van gezondheidscertificaten voor sperma. In 2013 maakte de overheid werk van het "Koninklijk besluit tot vaststelling van de veterinaire rechtelijke voorschriften voor de handel en de invoer van sperma, eicellen en embryo's van paardachtigen en tot vaststelling van de voorschriften voor spermacentra, spermaopslagcentra, embryoteams en embryoproductieteams, alsmede de voorschriften voor als donor fungerende paardachtigen." Dit overleg werd in 2015 gefinaliseerd. Over de aanpassingen in de regelgeving werd in 2016 nader gecommuniceerd door PaardenPunt Vlaanderen. De nieuwe regelgeving treedt in werking op 1.1.2017.

L. BIODIVERSITEIT EN LANDSCHAPPELIJKE INKADERING

Er wordt overwogen een overleg "biodiversiteit, paardenhouderij en landschappelijke inkadering" te organiseren met vertegenwoordigers van VLM, CVN, ANB, Natuurpunt, de tuin- en landschapsarchitecten van de provincies en vertegenwoordigers van de paardensector, waarbij ook aandacht kan gegeven worden aan het probleem van de uitbreiding van Jacobskruiskruid. Dit overleg en de communicatie erover zou er kunnen toe bijdragen de bestaande mogelijkheden met onder andere de provinciale tuin- en landschapsarchitecten beter aan te wenden, zonder dat daartoe veel bijkomende budgetten moeten aangesproken worden.

PaardenPunt Vlaanderen werkt samen met de provincies en de regionale landschappen aan een betere landschappelijke inkadering van de paardenhouderij.

M. TOERISME

- Samenwerking met de provincies omtrent ruiters- en menroutes
- Onderzoeken en promoten van hippische evenementen, bedrijven, ... met toeristisch potentieel
- Toeristische hippische trekpleisters in de provincies beter online promoten
- Bekend maken resultaten marktonderzoek hippische logies
- Oplijsting van alle paardgerelateerd toerisme in Vlaanderen.

N. NADERE SAMENWERKING MET DE ADMINISTRATIES

In 2016 werd frequent overlegd, zowel met de administratie van landbouw als deze van dierenwelzijn, in functie van een optimale samenwerking.

Samen met de dienst voorlichting van het departement landbouw en visserij werd op Flanders Horse Expo 2016 een infodag georganiseerd. Er is voorzien die samenwerking in 2017 verder uit te bouwen.

O. ANDERE

- Vlaams Actieplan voor de Paardenhouderij en de vooruitgang ervan duidelijker digitaal communiceren via de vernieuwde website
- Trachten te komen tot een studentenonderzoek naar de actuele situatie in EU-landen die op de vingers getikt zijn voor het onterecht toepassen van het verlaagd btw-tarief voor handel in paarden
- Vernieuwing brochure mestdecreet door VLM
- Sensibiliserende wedstrijden organiseren op de beursstand
- Adopties paarden aanmoedigen en werking optimaliseren
- Herplaatsen van paarden bevorderen
- Organisatie studiedag rond steunmaatregelen voor paardenhouderijen op het platteland.
- Organisatie lezingen rond (besmettelijke) paardenziekten
- Update brochure kustcodex
- ...